

BEČNÍ KRONIKA

ZHOŘ.

1. díl

Místní národní výbor Zhoř
okres Písek

OKRES: PÍSEK

<u>Úvod</u>	Dějiny popisují nám různé události, jak se postupem času děly a spolu souvisely. My se z nich učíme, jak vypadal život kdysi a dnes. Za starých dob se dějiny nepsaly. Teprve během času se lidé pomalu vzdělávali a počali zaznamenávat osudy své země, města nebo obce.
<u>Zakládání kronik.</u>	Dnes jde život rychle vpřed a s ním i pokrok. Podle zákona ze dne 30. ledna 1920, č. 80 Sb. zák. a n. a vládního nařízení ze dne 9. června 1921 č. 211 sb. z. a n. je každá obec v naší republice povinna založiti a vésti pamětní obecní knihu.
<u>Důležitost jejich.</u>	Myšlenka tato je ve svém jádru dobrá a velice důležitá. Každý z nás ví, jak rychle zapomínáme na události, jež se nám zdánlivě vryly hluboko do paměti. Uplynulo sotva 16 let od ukončení světové války, a již mnohé věci zdají se nám pouhým snem. Proto je potřebí, aby byly zapisovány všechny důležité události a zachovány tak potomstvu, které by z nich bralo poučení, po případě výstrahu.
<u>Nestrannost a věrnost při psaní.</u>	Chci ke své práci přikročiti se živým zájmem a opravdu s láskou. Chci býti nestranným, poctivým a věrným při každém řádku. Chci psáti opravdu dle skutečnosti, což je ostatně první a nejdůležitější podmínkou každé kroniky.
<u>Pisatel kroniky.</u>	Já, Antonín Kašpar, narodil jsem se 31.května 1911 ve Zhoří čp.4 u Milevska a prozatím jsem absorboval středoškolské studium na čsl. st. gymnasiu Jirsíkově v Českých Budějovicích. Svou rodnou vesničku a lidí v ní jsem měl v té době tak rád, že jsem o ní napsal svůj první román „Osudy dvou srdcí“ pod jménem Radomil Zhořský, a svůj první článek vůbec („Dívčí sen“) ¹⁾ jsem věnoval výslovně „všem Zhořákům“. Nějaký zvláštní dík za tuto kroniku mi nepřísluší, poněvadž jsem byl pověřen pouze s úpravou, složením a sepsáním jejím.
<u>Kronikář a jeho život.</u>	Kronikářem byl zvolen obecním výborem p. Antonín Panec, rolník ve Zhoří čp. 2. Narodil se 12.června 1882 ve Zhoří čp. 2. Prvního vzdělání dostalo se mu v obecné škole ve Zbislavi, a pak navštěvoval měšťanskou školu v Milevsku, kde vychodil všechny tři ročníky. Ten sebral všecku látku k této kronice až do ledna 1935. Dalo to jistě mnoho práce, když chodil od stavení ke stavení a vypisoval vše, co si sem tam ti nejstarší pamatovali. Snad na některém místě není přesný rok, kdy se ta neb ona událost sběhla, ale ostatní vše je pravdivé.
<u>Začátek je psán v r. 1935.</u>	A tak začátkem ledna 1935 začal jsem psáti tyto dějiny. Podotýkám to kvůli přehledu, jelikož se jistě někdo bude dožadovat v dobách pozdějších.

¹⁾ Do kroniky dodatečně (6.6. 1978) v poznámce připsáno: „ Dle dopisu autora ze dne 30.5. 1978: ...osoby vymyšlené, celý příběh vlastně neskutečný... “; podpis (?), zn. T6/78

Vznik a popis obce Zhoře.

Kdy byla založena, není přesně zjištěno. Její původ je hodně starý, jak dokazuje výpis z tak zvané „Rule“ v Praze z r. 1630. Dle lidového podání byly ve Zhoři pouze čtyry statky, které se později rozdělily na osm a ty zase na půlky. Že se to zakládá na pravdě dokazuje ještě dnes poloha jejich a poloha polí, zvláště na východní a jižní straně. Kdo je dělil a kdy, v které době, zůstane asi neznámo. Dá se však dobře usuzovat a můžeme to i tvrdit, že otec, který měl více dětí, rozdělil statek na půlku a každou dal jednomu synovi a ten tyto půlky rozdělil zase na čtvrtky.

Požár v letech 1750-70.

V letech 1750-70 vyhořela celá obec z neznámé nám dnes příčiny. Občané vynášeli svůj majetek na t. zv. Dražka. Byl však veliký vítr a tak i tam shořelo vše. Pouze ve strouze mezi kapličkou a dnešní Peterkovou zahradou se zachránilo něco nábytku a šatstva. I kaple, která byla dřevěná, vzala za své. Zůstal pouze zvonek, který byl potom připevněn na sloup a vedle byl postaven dřevěný kříž.

Vzhled obce po požáru.

Brzy po požáru začalo se v celé obci stavět. Pouze několik jednotlivců odešlo do ciziny a tehdy asi nastalo další dělení polí a luk. Později byl opraven i pahorek, na němž stávala kdysi kaple, a postavena nová zděná zvonička. Zvonil tehdejší hostinský.

Obec byla ale zemědělská.

Kamenný kříž věnovala sem jakási Veronika Buryánková z č. 13. Obec je od svého založení stále zemědělská a patřivala od nepaměti k panství Nadějkovskému. Ve druhé polovici 18. století, a sice r. 1761, koupil panství Nadějkovské, k němuž patřila i Výška, polní maršálek Antonín Feuerstein, jehož socha se nalézala dosud u postranního oltáře v kostele Nejsvětější trojice v Nadějkově.

Kostel ve Zhoři.

Tento pán chtěl dle ústního podání postavit ve Zhoři kostel a žádal pouze, aby zdejší občané pomáhali dle možnosti dovážet potřebný materiál. Ale ti, bohužel, odepřeli s poznámkou: když naši předkové si mohli dojít do Milevska, my si tam dojdeme také. A polní maršálek pak r. 1780 zemřel.

Majitelé.

Jeho synové prodali velkostatek Janu Toskani-mu a jeho dědicové zase v letech 1840 Karlu, hraběti Vratislavu z Mitrovic na Kolodějích, jehož vnučka, tehdy vdova Karolína hraběnka Kokořovská, držela celé panství s 9 dvory o 1202 ha až do své smrti r. 1917. Některé dvory (Růžená, Výška) byly sice prodány dříve, ale prodej nebyl úplně skončen. Výšku 1912 koupil Tomášek, učitel z Chyšek. Tato hraběnka byla hrdá na to, že její rodokmen vycházel z rodu Přemyslovců.

Na robotě v Nadějkově.

V době podanství jezdili Zhořáci ke dvoru Výška na robotu. Tehdy patřila k panství Nadějkovskému, dnes ale ke Zhoří. Zhořáci byli nejednou nuceni jezdit až do Nadějkova, kamž musili též dodávat obilí do špýcharů. Každý sedlák musil jezdit 3x za 14 dní na robotu. V době prací na polích jezdil třeba stále a když zase práce nebyla, zůstával doma. Rychtářem býval hostinský Krejča čp.28. Celkem se pracovalo na robotě 76 dní. Teprve po vyhlášení konstituce r. 1848 byla roboty zrušena a obec se začala vůči hledně rozmáhat. Tehdejší majitel panství hrabě Kokořovský pronajal dvůr Výšku.

Majitelé dvora Výšky.

Prvním nájemcem byl Burian – Králů z Tejnice, po něm žid Roubíček a pak Josef Klouda z Květuše. Pak zase Tomášek, učitel v Chyškách a po něm ji koupil Boháč, jehož sestru měl Tomášek za manželku.

Poloha Zhoře.

Polohou je obec vystavěna na velikém kopci, který se táhne stále do výše, a teprve za vsí na Stráčích dosahuje nejvyššího vrcholu. Za jasného počasí je odtud vidět Šumava a v ní zvláště Boubín.

Horejška a Dolejška

Horní část obce se jmenuje Horejška a je v ní Hořejšák s návsi, dolní zase Dolejška, rovněž s návsi a s rybníkem Dolejšákem. Kromě toho mají ještě Pancovi č. 1 svůj vlastní rybník u samého stavení, a Houdovi za stavením na Závorkách.

Obyvatelé: katolíci a židé

Obyvatelů bylo zde v r.1930 232 - z toho všichni katolíci, z přesvědčení i matrikovi, a tři židé.

Výška a mlýn Marván.

Dnes patří k obci i dvůr Výška, při němž jsou tři chalupy a cihelna, postavená po převratu právě u silnice vedoucí do Chyšek. Nesmím opomenouti ani mlýn Marván, kde se říkalo dříve „na Prďáku“. Bylo to však nehezké jméno, majitelé mlýna se proto uráželi a proto později téměř zaniklo.

Politický život v obci -

a) před válkou

V obci bývala vždy jednota a svornost, což ale obojí zaniklo, když se tu objevily politické strany: lidová (klerikální) a republikánská (agrární). Před válkou byla polovina občanů agrárníci, polovina lidovci. Důvěrníkem strany agrární byl p. Antonín Panec čp. 2, a u lidové zase p. Fr. Čunát. Za války sice politický život přestal, ale po válce vzplanul tím prudčeji.

b) po válce

Hned po převratě byli sice všichni u strany republikánské, ale brzy se jich přidalo několik k lidovcům a vyskytli se tu ojedinele i komunisti a národní demokrati. V r. 1932 založil mlynář p. Josef Kofroň novou politickou stranu – fašistickou, k níž se přidali všichni lidovci a někteří agrárníci, takže byly opět dvě strany – republikáni a fašisti. Jak ostře proti sobě stály je zřejmo z toho, že v r. 1932 při obecních volbách nebylo docíleno dohody, a byly tedy postaveny dvě kandidátky. Za republikánskou stranu Josef Boháč, velkostatkář z Výšky a za fašistickou Josef Kofroň, mlynář na Marváně. Republikánská strana dostala 4 mandáty, fašistická 5. Ale starostou obce byl zvolen zase republikán a sice p. Ludvík

Kašpar, hostinský.

Popis jednotlivých chalup a statků.

Dříve než začnu psát dějiny naší obce, musíme znát popis všech statků a chalup a jména jejich majitelů, sice jinak těžko porozumíme různým událostem. Je jistě důležité vypsát, jací majitelé se tu střídali a jaké tu byly změny, zvláště ve stavbách a v koupi polí a pozemků vůbec.

Vzhled obce před válkou a po válce.

Ještě za války tu byly téměř všechny chalupy pod doškami a některá stavba úplně dřevěná. Po převratě nastala změna a čilý ruch i zde. Více než půl Zhoře se změnilo tím, že tu neb onde se objevila nová stodola, kolna nebo stáje a chlívce.

Stavební ruch.

Největší stavby podnikli: Josef Kašpar vystavěl nové maštale a kolnu; Josef Kokrment má novou stodůlku, jak ji vystavěl jeho tchán; Fr. Novotný č. 6. kolnu; Fr. Novotný č. 9 nové maštale; Fr. Schorník novou stodolu; Jindřich Kofroň úplně vše, neboť v září 1934 úplně vyhořel; Fr. Brož novou stodolu; Lud. Kašpar novou stodolu; Fr. Kukač nové maštale; Bohumil Panec, vlastně už jeho matka, nové bydlící stavení a F. Písař, vlastně jeho matka, také bydlící stavení. Mimo to byly tu ještě jiné menší stavby a opravy, takže Zhoř nabyla zcela jiného vzhledu a tvářnosti. Na Výšce vyrostlo několik nových budov právě u silnice.

Čp. 1 „U Panců“

Majitel Panec Fr.

Vystřídali se tu:

Josef Panec,

Fr. Panec

a Fr. Panec

Číslo 1. má statek u Panců. Josef Panec měl za manželku Annu Kolihovu z Držkrajova č. 7. Měl tři bratry, z nichž Matěj byl krejčím a bydlel v nájmu u různých sedláků ve Zhoři. Jan zase byl zedníkem a když se oženil, koupil si chalupu na Výšce od Votavy čp. 26. František se odstěhoval do Hrazánek. Tento už zmíněný Josef Panec měl pět dětí a z nich dva syny. Jeden se jmenoval Matěj a odjel v mládí do Ameriky, a druhý Frant. Panec převzal statek po otci. Měl za manželku Annu, rozenou Kolářovu z Přestěnice, která mu porodila 4 syny a jednu dceru. Syn Josef a dcera Marie zůstali svobodní a bydleli u svého bratra Františka Pance, který převzal statek se svou manželkou Anastazií, rozenou Broučkovou ze Zhoře čp. 11. Pak se oba sourozenci přestěhovali do Milevska, kde si koupili domek blíž městských jatek. Jejich bratr Jan byl kovářem v Praze a padl ve světové válce na Srbsku r. 1914. Zanechal po sobě vdovu a dvě malé děti: Josefa a starší Jarmilu. Jindřich vyučil se v Praze elektrotechnikem a po válce zařídil si vlastní závod v Milevsku. Shora zmíněný Josef byl na ruské frontě zajat a celé dva roky nezvěstný. Teprve potom psal až ze Sibíře a po válce se vrátil zdravý do Zhoře. Ale i sám hospodář Frant. Panec musil opustit hned při první výzvě rodinu a domácnost a odjet na bojiště. Sloužil v Srbsku a později byl přidělen do Lince k zeměbranceckému pluku. Vrátil se zdravý. Jeho dcera Růžena

prováděla se ve svých 20ti letech za Frant. Kozáka z Něžovic (u Brožů), ale zůstala ještě dva plné roky doma, aby pomáhala otci v hospodářství, dokud by nevyrostl její bratr František, příští dědic statku, který má převzít jeho vedení.

Čp. 2 „U Váchů“

Majitel Antonín Panec

Vystřídali se tu:

Vít Vácha,

Matěj Panec,

Jan Panec

a Antonín Panec

Čp. 2 je u Váchů. Je to statek. Jméno Vácha vyskytuje se ve Zhoří ještě s jinými (Pešek, Jakub Koženej) už v r. 1630, kdy tu byl sedlákem Vít Vácha. Bylo to snad ještě v té době, kdy byly ve Zhoří jen pouze čtyři statky. Pravděpodobně má statek jméno po něm. Kdy a jakým způsobem rodina Váchova odtud zmizela, nevíme. Bylo pouze zjištěno, že Matěj Panec přiženil se sem ze 6.ho čísla, kde se dnes říká u Kolářů, a měl 5 synů a 4 dcery. Syn František koupil si ve Zhoří chalupu č. 23, Josef zase byl 12 let na vojně u jízdy, a po návratu přiženil se na statek u Zralíků na Krchově u Petrovic. Václav si jako sládek pronajal pivovar ve Vosečanech. Jan byl vyučen krejčím, ale nechal krejčoviny a vyučil se u bratra sládkem. Pak se odstěhoval do Rumunska. – Statek převzal syn Antonín Panec, který měl za manželku Rosarii, rozenou Švagrovou z Tynčan. Měl tři syny a jednu dceru. Vyměnil pole u Marvána se Stejskalem ze Záluží za pole v Metlách. Syn František přiženil se na statek u Marvánů ze Záluží a vzal si vdovu Rejpalovu. Josef přiženil se na statek u Mrzenů v Držkrajově a Marie se provdala na statek u Myslivců do Stříteže. – Statek převzal syn Jan Panec, který měl za manželku Marii, roz. Zdeňkovou z Držkrajova čp. 7. Měl syna Jana a Antonína a dceru Anastazii. Dlouhá léta byl členem okresního výboru a jeho zásluhou vystavěla se silnice přes Zhoř. Ve Skalicích koupil pole od č. 28 a louku od č. 14, pak velkou louku od výšky v Metlách a pole na Díle od č. 14. Jeho syn Jan přiženil se na statek u Cmundů ve Březí č. 4 a pak jej prodal a koupil si cihelnu v Milevsku, kde brzo na to zemřel. Za světové války byl odveden 31.prosince 1914 a sloužil u zeměbranceckého pluku v Plzni. Později byl jako zámečník na válečných pracích v Daňkově továrně v Karlíně a zůstal tam až do skončení války. Vrátil se zdravý, a brzy nato se provdala jeho sestra Anastazie za svého bratrance Aloise Pance ze Záluží (u Marvánů), který byl vyšším úředníkem u poštovního ředitelství v Praze. - Statek převzal syn Antonín Panec, který měl za manželku Marii, roz. Blažkovou z Držkrajova. Vyměnil své pole u Okrouhlic za pole na Díle s Čeňkem Šimákem a spojil se svým. Za světové války byl odveden 13.června 1916 právě na svůj svátek, a sloužil u 27. zemského pluku v Linci, pak u 38. pluku v Berouně, pak zase u 21. polního dělostřelectva v Českých Budějovicích a odtud byl

na žádost propuštěn domů k hospodářství. Po válce sloužil u 28. střeleckého pluku v Písku.

Čp. 3 „U Petráňů“

Vystřídali se tu:

Petráň...
Václav Pich.
Matěj Pich.
Matěj Pich.
Josef Fučík
a Jan Fučík

Čp. 3 je na statku u Petráňů. – Býval tu nějaký Petráň a po něm tu zůstalo to jméno až do dnešní doby. Měl dvě dcery, z nichž jedna se provdala za Fr. Štěpána ve Zhoři čp. 10 (dnes u Peterků) a druhé předal statek. Přiženil se sem Václav Pich z Hněvanic (z Neužilového statku). Po něm převzal statek syn Matěj, a druhý syn Jan se přiženil k Jechovům ve Zhoři č. 5. Od té doby se jmenují Pichovi. Dcera Marie provdala se za mlynáře Josefa Pflegra na mlýn u Marvána čp.30. Zemřela koncem října 1934. Statek převzal Matěj Pich, jenž měl za manželku Barboru Hantákovu z Líšnice. Zemřel a vdova se provdala za Josefa Fučíka z Velké. – Po Matějovi Pichovi zůstali dva synové a dcera. Syn František se přiženil do Klisince, Bohouš do Opařan a dcera se provdala k Hájkovům do Hněvanic. Po Jos. Fučíkovi byli také dva synové a dcera Božena, která se provdala do Porešína k Novákovům. Její bratr Vojtěch se přestěhoval k ní. Statek převzal Jan Fučík, který má za manželku Růženu, roz. Jandovou z Osletína. Prodal trávník Jos. Fořtovi č. 13. Syn Jaroslav mu zemřel. Žijí jeho dcery: Marie, Julie a Ludmila. - - - Ve světové válce byl Vojtěch Fučík, který sloužil u ppl. 102 na ruské frontě, kde byl zajat a nezvěstný až do konce války. Vrátil se zdrav. Mimo to rukovali i nevlastní jeho bratři, a sice Fr. Pich, který byl ženatý v Klisinci a sloužil u 28. domobraneckého pluku. Bojoval na různých frontách a vrátil se zdrav. Rovněž Bohumil Pich z Opařan, který byl u 102. ppl., vrátil se zdrav.

Čp. 4 „U Pešků“

Majitelé:

Pešek...
Panec.
Vojtěch Kašpar.
Frant. Kašpar,
a nynější majitel
Josef Kašpar

Čp. 4 je na statku u Pešků. I toto jméno bylo ve Zhoři už r. 1630. Jak vymizeli jeho nositelé, není známo. Víme pouze, že jakýsi Panec přiženil se sem ze statku čp.6, kde se dnes říká u Kolářů. Nejmladší Josefa dostala statek a jejím manželem byl Vojtěch Kašpar z Dobrošova. Ten předal statek Františku Kašparovi, který měl za manželku Kateřinu, roz. Novotnou ze Zhoře čp. 9. Vodíval procesí na Sv. Horu a do Bechyně. Zpíval ve zhořské kapli a na pohřbech. Jeho syn František byl sládkem a zemřel v Plzni, Jan byl sládkem v Praze, Václav truhlářem ve Vídni, Hynek se přiženil na chalupu čp.17 ve Zhoři. Za manželku měl svou sestřenicí. Antonín byl truhlářem ve Sv. Hypollitě a zemřel v Rakovníku. Po čase zemřela i jeho manželka a z několika dětí zůstal na živu syn Antonín Kašpar, který je vyučen elektrotechnikem a žije nyní ve Vídni u své tety z matčiny strany. Dcera Josefa je vdaná v Přeborově, Anna v Křenovicích a Marie v Srbíně. – Statek převzal nejstarší syn Josef Kašpar, který pojal za manželku Josefu, roz. Svatošovou z Rohozova. Měl s ní pět synů a pět dcer. Syn František, který

byl z chlapců nejstarší, utonul nešťastnou náhodou v Hružáku, byv zachvácen prudkými křečemi, a tři dcery zemřely ještě malé. Zůstala na živu Anežka a Marie. Antonín píše tuto kroniku, Jaroslav se vyučil ve Zhoři u p. Jindř. Kofroně kovářem a Štěpán se učí řezníkem v Milevsku. Statek bude dědit syn Josef, který právě slouží u vojska v Praze na Hradčanech. – V r. 1930 postavil Josef Kašpar nové maštale. Ve světové válce nebyl nikdo.

Čp. 5 „U Jechů“

Majitelé:

Jech...

Jelínek,

Jos. Jelínek,

Jan Jelínek,

Jakub Elsner,

Václav Kotrba,

Jan Pich,

Josef Pich

a Fr. Pich

Čp. 5 je na statku u Jechů. – Jeden jeho majitel Jelínek postavil vedle chalupu čp. 32 a dal ji synovi Josefovi. Dnes tu bydlí Kokrment, tesař. Statek pak předal Janovi. Ten měl mnoho dluhů a proto jej prodal židovi Jakubu Elsnerovi, který postavil u statku prkennou světnici, jež sloužila okolním židům za synagogu. Drživali tu svátky „pod zelenou“, na památku, kdy ještě žili v poušti a spali pod širým nebem. Potom koupil statek Václav Kotrba z Přeborova a provdal naň dceru Marii, která měla za manžela Jana Picha z čp. 3 (dnes Petráňovi). Tehdy „bouda pod zelenou“ byla rozválena a statek převzal Josef Pich se svou manželkou Marií, roz. Capouchovou z Přestěnice. Měl dva bratry a dvě sestry. Nejmladší bratr Jan ženatý v Chyškách sloužil u ppl. 102 a padl na italské frontě. Zůstal po něm syn sirotek. Starší bratr Frant. Pich rukoval ve II. výzvě. Sloužil u 28. domobr. praporu na Černé Hoře, pak v Itálii, kde byl zajat a po válce se vrátil jako italský legionář. Sestra Marie byla provdána za Josefa Šimáka, rolníka ve Zhoři čp.12. – Statek převzal r. 1931 syn František Pich, jenž si vzal za manželku Marii Márovou z Mozolova. Také ten sloužil za války u téhož pluku jako jeho strýc Jan. Nejdříve byl na ruské frontě, pak v Karpatech, kde byl zajat a nezvěstný až do r. 1919, kdy se v lednu časně ráno vracel do Zhoře jsa k nepoznání. – Jeho starší sestra provdala se za Čeňka Šimáka, rolníka čp. 12, a mladší je dosud svobodná.

Čp. 6 „Kolářovi“

Majitelé:

Panec,

Josef Skala,

Frant. Skala,

Frant. Novotný

a nynější majitel Frant. Novotný

Čp. 6 má statek u Kolářů. – Dle ústního podání dosadila sem vrchnost nadějkovská ještě za roboty řemeslníka koláře, protože tu bylo hodně tvrdého dříví. Protože si hleděl více řemesla než práce na polích, vrchnost mu statek vzala. Od té doby se tu říká u Kolářů. Statek dala vrchnost Panci, jehož jeden syn byl u Pešků čp. 4 a druhý u Váchů č 2. Statek dal dceři a přiřazenil se sem Josef Skala z Klučenic z Vítového statku, který byl hudebníkem. Po něm nastoupil syn František Skala, jenž si vzal za manželku Kateřinu Bendovu ze Šíchové Vesce, která ale za tři roky zemřela. Proto se oženil podruhé, s Marií Součkovou z Klokočova. Za tři roky zemřel zase on a vdova si vzala Františka Novotného ze Zhoře čp.9. Bratr Frant. Skaly se

přiženil na chalupu čp. 13 a dostal od statku k užívání pole u pahorka, a to až do své smrti. Statek převzal syn František Novotný, který měl za manželku Josefu Máchovou z Líšnice. R. 1910 vystavěl bydlící stavení a v r. 1925 novou kolnu. Koupil též pole Štěstíkov od čp. 14 a spojil se svým. Ve válce měl tři syny, kteří byli všichni odvedeni v 18. letech a sice Josef 19. března 1915, tedy právě na svůj svátek. Na ruské frontě byl zajat a po převratě se vrátil zdrav. František sloužil v Chebu u 28. zemského pluku. Byl na různých bojištích a za svou udatnost dostal odměnou zvláštní kříž, který byl poslán do Zhoře na obecní úřad. Vrátil se zdrav. Ještě mladší Bohouš byl na francouzské frontě mezi německým vojskem, ale jen krátký čas, takže musil jít ve 20 letech znovu k odvodu a pak sloužil už za republiky plné dva roky. Po skončení vojenské služby dal se k četnictvu do Slezska. Dnes je štábním četnickým rotmistrem v Pudlově u Bohumína, kde se také oženil. Josef je ženatý v Českém Krumlově, kde je na nádraží staničním mistrem. František bude dědit statek. Ještě je doma nejmladší Jaroslav.

Čp. 7 „U Martínků“

Vystřídali se tu:

Martin Štěpán,
Matěj Krejča,
Frant. Krejča,
a nynější majitel
Bohumil Krejča

Číslo 7. je u Martínků. – Je to jen chalupa. Dříve tu bývala obecní pastouška a od obce ji koupil Martin Štěpán z čp. 10, jenž ji dal dceři a ta se provdala za Matěje Krejču z čp. 27. Chalupu úplně bez pozemků dědil pak syn František Krejča, který koupil louku a pole od čp. 14, dále pole od Výšky na Sovičkách, a po převratu dostal při pozemkové reformě příděl od Jednoty. Když byla ve Zhoři vystavěna kaple sv. Víta, byl ustanoven jejím opatrovníkem. Držel ji skutečně ve vzorném pořádku. Dále vedl májové pobožnosti, při nichž předříkával a zpíval. Později vodíval procesí, zpíval při pohřbech a dělal řečníka na svatbách. Jeho syn Josef Krejča byl za světové války odveden v 18. letech právě v den svých jmenin r. 1915. Sloužil u 102 ppl. Na italské frontě byl raněn a zajat. Po převratě se vrátil jako italský legionář a nastoupil četnickou službu na Slovensku, kde se oženil. – Sestra Frant. Krejči se provdala za vdovce Jos. Šimáka čp. 12. Jeho dcery Růžena, Anna, Anastazie a Josefa sloužily u různých sedláků ve Zhoři i jinde a Josefa se vdala v Praze. Bohumil se oženil na chalupu 12. ledna 1935 a vzal si za manželku Marii Vondráškovu ze Záluží.

Čp. 8 „U Houdů“

Vystřídali se tu:

Fr. Houda,
Jarolímek,
Jan Fučík,
Vodňanský zv. Strejčínek,
J. Děda,
Fr. Čunát
a dnešní majitel
Fr. Čunát

Čp. 8 je u Houdů na statku. – Sedlák Fr. Houda dal místo dceři a přiženil se sem Jarolímek z Vilína u Chyšek. Zanechal po sobě vdovu, kterou si vzal Hrubant z Mašova. Ten prodal statek Janu Fučíkovi z Velké a odstěhoval se na mlýn Boudy na řece Lužnici. Ale Fučík se mnoho zadlužil a prodal statek J. Vodňanskému, tzv. Strejčínkovi z Milevska. Ten zase pronajal statek J. Dědovi, bývalému šafáři u Jednoty, na jeden rok. Po roce jej vyměnil s Fr. Čunátem z Líšnice, po němž jej dědil syn František, který si vzal za manželku Marii Štěpánkovou z Ratiboře. Dcera Anna je provdána u Brabců čp. 11 za Jana Broučka a její jediné dítě Marie zemřelo ve školním věku. – Fr. Čunát má jednu dceru Ludmilu a syny Josefa a mladšího Františka. – Za války byl starostou obce a tudíž jako takový nešel na vojnu.

Čp. 9 „U Tezourů“

Majitelé:

Jakub Novotný,
Fr. Novotný,
Hynek Novotný,
a nynější majitel
Fr. Novotný

Čp. 9 má statek Tezourů. – Majitel Jakub Novotný byl rodák ze Zbislavi na statku u Novotných. Podepisoval se vždy Novotný – Prošek, až na rozkaz direktora od vrchnosti od jména Prošek upustil. Statek předal Františku Novotnému a jeho manželce Slávkové z Kosobud a po nich tu hospodařil zase syn Hynek se svou manželkou Annou, rozenou Bardovou z Hrazánek. Ta však zemřela a on se oženil podruhé s Annou Součkovou z Klokočova. U silnice prodal pole Fr. Krejčovi do Blehova. Statek zdědil syn František, jehož první manželka byla Antonie Koutníková z Dobřemělic a zemřela na zápal plic, druhá pak Anna Stejskalová byla ze Dmýštic. Koupil kus lesa v Potocích a vystavěl v r. 1926 maštale. Sloužil za války u 102 ppl. A spolu s bratrem své prvé manželky Bohumilem Koutníkem prodělal různé boje na italských frontách. Oba se vrátili zpátky až po skončení války do Zhoře.

Čp. 10 „U Peterků“

Majitelé:

Jan Štěpán,
Frant. Štěpán,
Jan Janoušek
Josef Janoušek,
Fr. Schorník,
a vdova po něm

Čp. 10 je na statku u Peterků. – Jan Štěpán přiženil se sem z Líšnice. Předal statek Fr. Štěpánovi, který měl za manželku Marii Petráňovou ze Zhoře čp. 3. Ten zase jej prodal svému zeťovi a dceři Janu a Anně Janouškovým, kteří byli dosud v Bezděkově. Jejich syn Josef Janoušek hospodařil pak po nich se svou manželkou Marií, roz. Vačlenovou z Bezděkova. Josef měl jedinou dceru Marii, jíž předal statek a přiženil se sem František Schorník z Držkrajova. Zemřel koncem září 1934 na zápal plic, který si přivodil při požáru u p. Jindřicha Kofroně, mistra kolářského. Postavil na zahradě novou stodolu.

Čp. 11 „U Brabců“

Majitel:

Čp. 11 mají Brabcovi. – Sedlák Fr. Brouček předal vše synovi Josefovi, jehož manželka byla Jarošova z Přeštěnice. Po její smrti se oženil po druhé s vdovou Annou Duškovou z Javoří. Vodíval procesí na poutě a zpíval v kapli s Františkem

Frant. Brouček,
Josef Brouček,
a nynější majitel
Jan Brouček

Kašparem z čp. 4. Pole u mlynáře prodal kováři do Branšovic a pak prodal ještě pole u Marvána. Po jeho smrti zdědil statek syn Jan Brouček, jehož manželka se jmenovala Anna Čunátová a byla ze Zhoře čp. 8. Koupil v potocích kousek lesa od dvora Výšky. Dnes je bez dědice, jelikož jediná dcera Marie zemřela v době, kdy navštěvovala měšťanskou školu v Chyškách. Její hrob s nádherným pomníkem a podobenkou je právě u vchodu do kostela sv. Jilí. Za světové války sloužil v Písku u 28. domobr.pluku. Na ruské frontě byl zajat a nezvěstný až do ruské revoluce, kdy se vrátil. Na to sloužil v Aši u 29. zemského pluku. Vrátil se zdrav. – Jeho bratr Josef, ženatý v Tejnici, byl odveden 6. března 1917 ke 102. ppl. a padl na italské frontě.

Čp. 12 „U Koženejch“

Majitelé:

Šimák,
(Fr. Štěpán),
Jan Šimák,
Jos. Šimák.
Nynější majitel
Čeněk Šimák

Čp. 12 je u Koženejch. – Na tomto statku vymřeli kdysi všichni na hlavničku. Statek zdědil Šimák z Petrovic, který pronajal statek Fr. Štěpánovi čp. 10. Jak se sem dostal, není známo. Zatím vyrostl jeho nezletilý syn Jan a ujal se hospodářství. Po něm nastoupil zase Josef Šimák se svou manželkou Marií, rozenou Pichovou ze Zhoře čp. 5. Druhá jeho manželka byla Marie Krejčová čp. 7. V r. 1908 vystavěl obytné stavení. Jeho dceru Marii si vzal za manželku hostinský Ludvík Kašpar, nynější starosta obce. Mimo peněz dostala věnem pole u pahorka na cestě k Jednotě a trávník. Když Josef Šimák zemřel, tu vdova zvaná „stará Kožená“ předala statek synovi Čeněkovi Šimákovi a jeho manželce Marii Pichové z čp. 5. Vyměnil pole na Díle s Ant. Pancem čp. 2 u Okrouhlic. – Sloužil u 102 pl. na italské frontě, kde byl zajat. Vrátil se jako italský legionář. A jako válečný invalida. Válečným invalidou a to dosti těžkým byl i jeho bratr Fr. Šimák, nyní mistr pekařský v Milevsku. Sloužil nejprve v Čes. Budějovicích, pak na ruské frontě, kde mu omrzly nohy. – Ze sester je Růžena v klášteře jeptiškou a v nynější době ošetřuje v Trutnově pod Sněžkou nemocné jako milosrdná sestra z řádu sv. Karla Boromejského, pod jménem sestra Gemína.

Čp. 13 „Chalupníčkovi“

Majitelé:

Krejča,
Jos. Skala,
jeho syn František,
Fr. Fořt

Čp. 13 je na Chalupníčkové chalupě. - Původně tu bydleli Krejčovi a tahle chalupa stála naproti Koženejm a patřila asi k čp.14, tedy ke statku Krejčovému. Majitel Krejča ji sbořil a postavil na pozemku, který dala obec za výměru. Od té doby se tu říká u Chalupníčků. Manželka Krejči byla Kukačova z čp. 19, a když ovdověla, dala chalupu dceři Josefě a jejímu muži Josefu Skalovi z čp. 6. Měli asi 12 nebo 13 dětí, z nichž „Tonka“ se zbláznila a oběsila na půdě, a syn František, který převzal chalupu, zůstal svobodným. Dostal příděl - louku a pole - u Jednoty. Za války sloužil u 102. ppl. na jižní frontě a vrátil se zdrav. V r. 1932 prodal chalupu Frant. Fořtovi z Květuše, jehož manželka se narodila ve Zhoři. Na podzim jezdíval vždy do jižní

Francie na práci do cukrovarů, a uměl tudíž částečně francouzsky.

Čp. 14 „Zajíčkoví“

Majitelé:

Krejča,

Fr. Krejča,

Eduard Dvořák,

Josef Kofroň

a dnes Jindřich Kofroň, mistr kolářský

Čp. 14 je u Zajíčků. – Rod Krejčů, který tu bydlel, vyskytuje se ve Zhoří už r. 1630. Vystřídali se tu po sobě dva Františkové Krejčové, z nichž poslední byl ve Zhoří kovářem na chalupě čp. 32. Druhý syn Hynek se přiznal k Tomšovům čp. 27. – Majitel druhý Frant. Krejča měl mnoho dluhů a prodal tudíž statek Eduardovi Dvořákovi z Milevska. Ten z něj prodával kus po kuse a zbytek prodal Josefu Kofroňovi, rodem z Klisína, který sloužil se svou manželkou kdesi v cihelnách u Vídně. Při pozemkové reformě dostal příděl od Jednoty. Týž svalil dřevěné komory a chlívice a postavil vedle synovi Jindřichovi, který měl chalupu dědit, kolářskou dílnu pro strojní kolářství. Ve světové válce byl odveden jeho syn Josef Kofroň v 18 letech 19. března 1915 a sloužil u 102. ppl. V Begesčábě v Uhrách 24. září 1915 byl na ruské frontě zajat a nezvěstný až do 23. srpna 1920, kdy se vrátil jako ruský legionář. Pak byl finančním úředníkem v Bratislavě. V té době se oženil a pojal za manželku Františku Pflugrovou ze mlýna na Marváně. Při restituci se vzdal za odstupné úřadu a převzal se svou manželkou mlýn. Má malou dcerušku. - Jeho bratr, již zmíněný Jindřich Kofroň, hospodaří na chalupě se svou manželkou Boženou, rozenou Kozákovou z Něžovic, kde se říká také u Brožů. Vyhořel 23. září 1934. Mají dvě dcerušky.

Čp. 15 „U Smrt'áků“

Vystřídali se tu:

Kadoch,

Jan Pilař,

Josef Brož,

Fr. Brož

Čp. 15 má statek u Smrt'áků. – Majitel Kadoch předal místo dceři, která se provdala za Jana Pilaře z Hněvanic, s nímž měla dvě dcery. Jedna se provdala za Josefa Kloudu do Květuše, který si později pronajal dvůr Výšku, a druhá za Josefa Brože, rolníka z Něžovic, který později statek koupil a předal synovi Františkovi. Poněvadž v Něžovicích se tu říkalo u Smrtů, říkalo se tu po něm u Smrt'áků. František Brož prodal pole u mlynáře Riantovi do Hněvanic, koupil v Potocích les od Výšky a vystavěl novou stodolu a kolnu. Za manželku měl Marii rozenou Stejskalovou ze Dmejstic (u Panců). Byl operován na slepé střevo. Děti jsou: nejstarší Josef, mladší Máňa, pak Jaroslav a nejmladší Ludmila. – Za války rukoval hned v I. výzvě ke

102.ppl. do Benešova. Později byl ošetřovatelem v tábořské nemocnici. Pak odešel do Tyrol. Vrátil se zdrav. – „Dej Bůh štěstí všem Zhořákům!“

Čp. 16 „U Melicharů“

Bydleli tu:

Jan Melichar,
opět Jan Melichar,
Dr. Žalud,
Fr. Rejpal

V čp. 16 se říká u Melicharů. – Majitel Rijant dal místo dceři, jejíž manžel Jan Melichar byl vyučen tkalcem. Roku 1878 vyhořel. Část pozemků prodal hostinskému Krejčovi a zbytek předal svému synovi Janovi a jeho manželce Kateřině, rozené Broučkové ze Březí. Ale ani ten statek neudržel, protože tuze pil. Sám říkal, že by z toho byl hezky velký rybník, a proto nebylo divu, že se v něm utopil celý jeho statek, který převzal do svého majetku advokát Dr. Žalud z Prahy a prodal jej pak Františku Rejpalovi ze Záluží (od Marvánů). Jeho manželka jmenovala se Marie Broučková a byla ze Zhoře. Postavil si sklepy a komory a koupil si od Výšky kus lesa v Potocích. Jeho dcera Josefa je provdána v Chyškách, kde si zařídila obchod; syn Josef, vyučený truhlářem, zemřel na součotiny, František bude dědit statek, Jan se učí truhlářem a doma jsou ještě Anastazie a Marie. – I František Rejpal rukoval hned v I. výzvě ke 102. ppl., ačkoliv měl doma malé děti. Byl vojákem na ruské a italské frontě, pak odešel do Tyrol, ale vrátil se úplně zdrav.

Čp. 17 „Hořejší Kovářovi“

Majitelé:

Frant. Krejča,
Josef Krejča,
Hynek Kašpar
a nyní Frant. Kašpar

Hořejší Kovářovi mají čp. 17. Chalupa postavena byla dle ústního podání od vrchnosti, která sem dosadila i svého kováře, jemuž dala k výživě pole na Díle. Kovář František Krejča zanechal po sobě nezletilého syna, který později zdědil chalupu, a vdova provdala se za Bambase z Klisince. Když Josef Krejča byl zletilý, vzal si za manželku Novotnou ze Zhoře čp. 9. Byl posledním kovářem v tomto stavení a tehdy i ve Zhoři. Vyhořel v r. 1878. Chalupu pak předal dceři Anně, která si vzala za manžela Hynka Kašpara, bratrance z čp. 4, který mimo peněz dostal věnem též pole u Marvána a louku v Potocích. Při pozemkové reformě dostal od Jednoty 2 a ½ míry pozemků. K stáří se mu udělal opar na dolním rtu od přílišného kouření. Kdosi mu řekl, že je to rakovina, čehož se ulekl tak, že začal trochu bláznit. Nemoc po čase přešla, ale brzy nato se znovu vrátila již ve zmenšené míře, ale za to tím trvalejší, ačkoliv

nikdo cizí by na něm nic nepoznal. Za takových poměrů bylo nutno, aby se oženil na chalupu jeho syn František Kašpar, který si vzal Anastazii Procházkovou ze Záluží, a měl oddavky současně se svou sestrou Marií, kterou si zase odvedl od oltáře Josef Hejhal, zedník z Vitína u Vysokého Chlumce.

Čp. 18 „U Maněňů“

Bydleli tu:

Jan Šimák,
Jan Buzek,
Jan Paukner

Čp. 18 je na statku Maněnovém. – Majitel Jan Šimák dal statek dceři a ta se provdala za Jana Buzka ze Zbelítova. Později se odstěhovali do Ameriky a prodali statek Janu Pauknerovi z Hrejkovic. Za manželku měl Kateřinu Mitískovu z Tejnice. Vyhořel r. 1878. Statek převzal syn Josef se svou manželkou Antonií, rozenou Vlkovou z Přeborova. Prodal pole u mlynáře kováři do Branšovic, koupil pole Drevnici od čp. 14 a kus lesa v Potocích od Výšky. Dceru Růženu provdal na statek do Mašova a syn František dostane statek doma.

Čp. 19 „U Kukačů“

Vystřídali se tu:

Jakub Kukač,
Fr. Kukač,
Fr. Kukač,
Fr. Kukač
Osudy cikána Dragouna

Čp. 19 má statek Kukačů. – Vystřídali se tu Jakub Kukač, František Kukač a po něm zase Fr. Kukač, který měl za manželku Kotalíkovou z Vlksic. Roku 1930 převzal statek František Kukač se svou manželkou Marií, rozenou Hrůzovou z Oseka. Jeho otec vystavěl v r. 1926 nové maštale, a setkáme se s ním ještě při stavbě silnice obcí. Nynější hospodář byl odveden 13.června 1916. Sloužil v Begesčábě, bojoval na italské frontě a vrátil se jako lehký invalida.

V 1. polovici 19. století (1800 – 1850) kradl u Kukačů cikán jménem Dragoun. Zhořáci si naň počíhali a ztloukli ho tak, že měl z toho smrt. A tehdy se přiznal, že už krade 20 let, ale nikde že se mu tak zle nevyjmstili, jako právě zde. Zajímavé je, že o tom ví jen několik už starších Zhořáků a nikdo se o tom nezmiňuje. A přece to za zmínku stojí. Já sám slyšel jsem o tom poprvé v Modlíkově a podruhé v Hrazanech o divadle.

Čp. 20 „Vošahlíkovi“

Majitelé:

Jan Suchánek,
Karel Vošahlík,
Josef Vošahlík,
a Karel, jeho syn

Vošahlíkova chalupa má čp. 20. – Majitel Jan Suchánek provdal na chalupu svou dceru Kateřinu a vzal si ji Karel Vošahlík, mistr tesařský z Kozína. Po něm nastoupil syn Josef Vošahlík, rovněž tesař, který 1903 vyhořel zároveň s Weigrem. Dostal přiděl od Jednoty. Vdova po něm dala chalupu synovi Karlovi, který je obuvníkem a žil se svou ženou na různých místech. Sem se přistěhoval roku 1933. Poněvadž se svou matkou špatně vycházel, odstěhovala se tato do Prčice. – Za války sloužil na ruské a srbské frontě. Vrátil se zdrav.

Čp. 21 „U Židů“

Bydleli tu:

Leopold Elišak,

Marek Polák,

Josef Weiger

Alois Weiger,

yní Emanuel Weiger

V čp. 21 už od nepaměti se říká „U Židů“, protože tu také Židé vždy bydleli. – Majitel Leopold Elišak prodal chalupu Marku Polákovi, který měl tehdy v nájmu Havlovu chalupu v Záluží, a jehož dcera si vzala Josefa Weigra. Jako řezník prodával ve Zhoři maso. Vdova dala chalupu synovi Aloisovi. Až do této doby byla chalupa bez pozemků. Alois Weigr koupil pole u Marvána od čp. 28, pak Návoz a Nivu s loukou od čp. 14. Pak vše prodal Emanueli Weigrovi ze Šichové Vesce u Nadějkova. Alois odstěhoval se do Oulehle, kde převzal do nájmu dva dvory po zemřelém bratrovi Adolfovi. Stavení toto 13. června r. 1903 vyhořelo – usuzovalo se na nějakého žháře ze msty – *{a při té příležitosti shořela též zvláštní kronika, tam uschovaná, vypisující dějiny obce Zhoře}*.²⁾ - Emanuel Weiger sloužil za války u 102. ppl., bojoval na jižní frontě a vrátil se zdráv. Od Výšky koupil louku.

Čp. 22 Dvůr Výška

Josef Tomášek

Dvůr Výška, velkostatek, má čp. 22. – Patřil za roboty k panství Nadějkovskému, pak si jej pronajal Burian, žid Roubíček, Klouda. Po něm koupil Výšku Tomášek, učitel v Chyškách a od něj zase jeho švagr Boháč Josef.

Slova p. Boháče, velkostatkáře z Výšky, jenž měl jeho sestru za manželku. Josef Tomášek byl rodák z Chlumu u Sedlčan, ze staré selské rodiny, která vynikala vždy tím, že hájila práva selská a proto byla v nemilosti u vrchnosti. Jeho praděd byl na robotě probodnut od drába vidlemi, protože se zastával sedláků, a prababička zase vedla celou deputaci až do Vídně k Marii Terezii, aby tam hájila práva sedláků z Chlumu a okolí, ovšem bezvysledně. Josef Tomášek působil v širokém okolí. Zakládal spořitelni a záložní spolky, hospodářská družstva, před válkou koupil dvory: Růžená, Lhota Starcova, Malý Kvaš'ov a Toskánka, a rozkouskoval to pro drobný lid, aby nemusili na výdělečnou práci do Vídně. Za války byl komisionářem válečného ústavu a přičinil se, aby rekvisice v našem kraji byly mírnější. Po převratu byl okres. starostou a poslancem. Byl činný ve všech spolicích a jeho slovo bylo vždy rozhodující a takřka svaté. Přičinil se též o provedení pozemkové reformy v našem okrese. Při vší práci, při níž zapomínal i na vlastní rodinu, onemocněl a v r. 1926 (18.XI.) zemřel ve věku 49 let. Rodině zanechal peněžitého majetku málo. Vdova po něm měla dvůr Výšku v ceně 524.000 Kč, za kteroužto cenu koupil dvůr p. Boháč, její bratr. - Josef Tomášek měl mnoho nepřátel. Dá se to vysvětlit tím, že byl nestranný ke všem, a pak své náboženské přesvědčení nebral příliš vážně, ač zemřel jako katolický křesťan, zaopatřen svátostmi.

---

²⁾ Tato pasáž je v kronice škrtnuta.

Čp. 23 „U Parýrů“

Vystřídali se tu:

Kukač,
Jan Kukač,
Fr. Panec,
Hynek Panec,
Jan Panec
a Bohumil Panec

Čp. 23 je na chalupě u Parýrů. – Patřívávala Kukači, po němž ji zdědil syn Jan Kukač, který ji zase prodal Fr. Pancovi z čp. 2. Jeho syn Hynek byl zedníkem a měl za manželku Rosalii, rozenou Novákovou ze Březí. Koupil pole před Zalužím od čp. 14. Vdova předala chalupu synovi Janovi, který měl za manželku Marii Novákovou ze Hronovy Vesce a koupil pole u Brabčiny od Výšky a dostal příděl od Jednoty. Večer po 10.té hodině se náhle rozemohl a druhý den zemřel. Vdova přestavěla chalupu a popustila ji synovi Bohumilovi Pancovi a jeho manželce Josefě, rozené Součkové z cihelny na Výšce. – Za války byl na italské frontě jeho strýc Antonín Panec, čeledín u různých sedláků. Přiženil se do Hrazánek.

Čp. 24 „Maněnovi“ na Výšce

Bydleli tu:

Jan Jech,
Frant. Maněna,
Jan Burian,
Alois Pešta,
Josef Pešta

Čp. 24 je na Výšce u Maněňů. – Chalupa bývala úplně bez pozemků a majitel Jan Jech ji předal Františkovi Maněnovi, který si vzal jeho dceru. Byl obuvníkem a zároveň muzikantem. Skládal různé písničky. Ten ji prodal Janovi Burianovi a odstěhoval se do Ameriky. Burian prodal chalupu dceři, která se provdala za Antonína Peštu ze Samot. Ten koupil pozemky od dvora Výšky, v r. 1906 vystavěl stodolu a pak předal chalupu synovi Josefu Peštovi a jeho manželce Marii Vačlenové ze Lhoty Tetaurové. Jeho starší bratr František Pešta sloužil u 102. ppl. Na srbské frontě byl zajat a v zajetí zemřel.

Čp. 25 „Sedláčkovi“ na Výšce

Bydleli tu:

Josef Novák,
Frant. Burian,
Frant. Burian,
Fr. Havel
a Fr. Kalous

Čp. 25 je chalupa u Sedláčků na Výšce. – Nepatřily k ní žádné pozemky a jejím majitelem byl Josef Novák, jehož dcera se provdala za Františka Buriana z Tůmového statku ze Zaluží. Po její smrti dal vdovec chalupu synovi Frant. Burianovi, jehož manželka byla Beranová z Přeborova. Koupil pozemky od Výšeckého dvora a když zemřel, dala vdova chalupu dceři. Její manžel Fr. Havel, tesař z Radíkova, se však v r. 1923 zastřelil, a vdova se provdala znovu za Frant. Kalouse, obuvníka z Tejnice.

Čp. 26 „Votava“ z Výšky

Majitelé:

Jan Štěpán,
Prokop Votava,
Jan Panec,
Josef Panec,
Fr. Kokrment
a Josef, jeho syn

Rovněž další čp. 26 je na Výšce, a sice u Votavů. – Chalupa bývala úplně bez pozemků a majitelem byl Jan Štěpán ze Zhoře čp. 10. – Prokop Votava prodal chalupu Janu Panci ze Zhoře čp. 1 a odstěhoval se do Ameriky. Panec ji předal synovi Josefovi, který ji zase prodal Františku Kokrmentovi z Chyšek. Po něm hospodařil Josef Kokrment, který chalupu přestavěl. Koupil pole od dvora a pak od Burianového statku ze Zaluží.

Čp. 27 „U Tomšů“

Bydleli tu:

Matěj Krejča,

Fr. Krejča,

Josefa a Marie Krejčovy,

Hynek Krejča

Čp. 27 je ve Zhoři u Tomšů. – Postavila ji kdysi vrchnost a dala do ní hajného, aby hlídal panské lesy. Později se stala chalupa jeho vlastnictvím, ale hajným byl dále. Matěj Krejča předal chalupu Frant. Krejčovi, který v r. 1903 vyhořel. Na Babinech koupil pole od čp. 14, dále pole na Pláňovech a u Brabčiny zase od Výšky. Chalupu dědily a zvláštním způsobem na ní hospodařily dvě dcery, obě svobodné. Když pak Marie zemřela, vdala se Josefa za Hynka Krejču z čp. 14, který prodal kus zahrady u Peškového stavení svému bratrovi Frant. Krejčovi, kováři, aby si tu mohl vystavět novou stodůlku. – Bojoval na ruské a srbské frontě a vrátil se zdráv.

Čp. 28 „U Šenkýřů“

Bydleli tu:

... Krejča,

Josef Krejča,

Josef Krejča,

Jan Krejča,

Jos. Vodňanský,

Josef Kašpar,

a nyní Ludvík Kašpar, starosta
obce

U Šenkýřů je čp. 28. – Také tuto chalupu postavila nadějkovská vrchnost a dosadila sem hostinského, který musil brát pivo z panského pivovaru v Nadějkově. Také zvonil. Jakým způsobem přešla do vlastnictví, kdo byl prvním majitelem a jak se to vůbec stalo, není známo. Později byl majitelem hostinský Krejča z čp. 27. Byl též obecním rychtářem a chalupu předal synovi Josefovi a ten zase synovi Josefovi, který ale chalupu silně zadlužil tím, že řezničil, ačkoliv tomu nerozuměl. Chalupu v soudní dražbě koupil jeho vlastní otec pro svého mladšího syna Jana, obuvníka. Ale ani ten neuměl hospodařit, takže byla nucená druhá dražba a tehdy koupil chalupu Josef Vodňanský, zvaný Strejčínek. Od něj koupil ji Josef Kašpar ze Březí. Ve Březí hokynařil, zde prodával pivo. Rovněž jeho syn Ludvík má hostinec. Jeho manželka se jmenovala Marie Šimáková a je ze Zhoře čp. 12. Mimo peněžitého věna dostala ještě trávník, pole před Zalužím a louku s polem v Dobřínech. Dostali příděl od Jednoty. Ludvík Kašpar dal na stavení nový krov a vystavěl novou stodolu. Má tři děti: Nejstarší je Josef, pak Marie a nejmladší Anežka. – Byl odveden při přehlídce 6. března 1917 a sloužil u zemského pl. 29. Bojoval na rumunské frontě a vrátil se zdráv.

Čp. 29 ovčárna na Výšce

Čp. 29 je bývalá ovčárna na Výšce. Nyní ji majitel dvora používá pro své zaměstnance.

Čp. 30 „Mlýn na Marváně“

Majitelé:

Václav Pfleger,
Josef Pfleger,
a nynější majitel
Josef Kofroň

Čp. 30 je mlýn na Marváně. Pokud pamětníci pamatují, byl jeho majitelem Václav Pfleger, jehož otec mlýn pravděpodobně postavil. Říkávalo se tu „na Prďáku“, což povstalo asi z toho, že na okolních pozemcích se říkalo na Prďákově nebo v Prďákovech. Pak převzal mlýn Josef Pfleger, jehož manželka byla Marie Pichová z čp. 3 (dnes Petráňovi). Koupil při pozemkové reformě rybník Marván od panství Strahovského. V měsíci dubnu 1911 vyhořel z neznámé příčiny. Shořela mu pouze stodola, krytá tzv. hliněnými prejzy. Jeho syn Josef sloužil u sanitního pluku a v r. 1915 padl na srbské frontě. Pak převzala mlýn jeho dcera Františka, jejíž manžel byl po převratě finančním úředníkem v Bratislavě a pak převzal tento mlýn. (Bližší o něm u čp. 14 u Zajíčků.)

Čp. 31 Pastouška,

v níž bydleli:

Josef Vlk,
Josef Vlk,
Jan Němeček,
Jan Panec,
Josef Šimák,
Ant. Janoušek,
Josef Panec, mistr krejčovský.

Nyní přijde na řadu pastouška čp. 31. – Býval tu vždy obecní pastýř „slouha“, který pásal ovce, hovězí a vepřový dobytek, choval plemenného býka a kance, které připouštěl osadníkům, začež dostával od obce v užívání 12 měr polí a luk. Mimo to dostával t.zv. sýpku a sice 1 větel žita, 1 měřici pšenice, 1 měřici ječmene a 2 měřice ovsa. Od prasnice z každého druhého vrhu jedno prase. Na Štědrý večer chodil po celé Zhoři, na Výšku i do mlýna troubit pod okno a přát šťastné a veselé vánoční svátky, na což se těšily zvláště malé děti, které měly před oknem stromeček. Odměnou dostával obyčejně od každého sedláka bochníček chleba a lívance nebo vdolky namazané povidlami, později chleba a buchtu.

Za starosty Frant. Čunáta byla pastouška opravena, dána pod tašky a zřízen v ní chudobinec. Pokud bylo zjištěno, býval pastýřem Josef Vlk a po něm jeho syn Josef, který si koupil chalupu ve Velké, a na jeho místo nastoupil Jan Němeček, který si také koupil chalupu, a sice čp. 33 ve Zhoři. Pak byl pastýřem Jan Panec z Výšky čp. 26, jenž přišel o ruku a pak se oběsil. Vdova po něm se odstěhovala a pastýřem se stal Josef Šimák.

V té době byla dána do chudobince Josefa Melicharová, nevléčitelně nemocná. Šimák ji ošetřoval, za čež dostával od obce 400 Kč a 6q žita ročně. Žito stálo tehdy 150.- až 160.- Kč. Později dal výpověď a odstěhoval se do Bácovic u Pelhřimova, kde si pronajal statek. Ve Zhoři si nahospodařil více peněz, takže si postavil na zahradě kolnu, kterou obec koupila za 1500.- koupil si též koně. Svou dceru Marii provdal za jakéhosi železničního úředníka.

Josefa Melicharová

Po něm byl pastýřem Antonín Janoušek ze Starcovy Lhoty, který se ujal ošetřování nemocné, za čež dostával 100.- Kč a veškeré pozemky u pastoušky k užívání. Pastvy dobytka a prasat byl zbaven, ovce zde již nikdo nedržel, a choval plemenného býka. V r. 1928 nemocná zemřela, a pastouška mu

byla pronajata za 1000.- Kč ročně. Také on chodíval o vánocích troubit. Nebyl tu spokojen, proto dal výpověď a odešel 30. září 1931.

Pak byla pastouška prázdná. Nikdo se sem nehlásil. Z jara 1932 dala obec novou prkennou podlahu a pak ji pronajala i s pozemkem Josefu Panci, krejčímu z čp. 23 (U Parýrů) za 850.- Kč ročně. Jeho manželka Božena byla Hejhalova z Ratiboře. Má dva syny. –

Zmíněný Josef Šimák byl za světové války odveden právě na Sylvestra 1914 do Benešova. Bojoval na italské frontě, pak ale přestal mluvit a pouze šeptal. Byl tedy propuštěn, ale jakmile nastal převrat, byl hned zdravý a mluvil zcela dobře. Však tehdy mnozí jeho nemoci nevěřili, ale mlčeli z ohledu na jiné.

Čp. 32 „Dolejší Kovářovi“

Bydleli tu:

Josef Jelínek,

Kofroň,

V. Kotrch,

Josef Pich,

Fr. Krejča, mistr kovářský

(v r. 1911 vyhořel),

nyní majitel

Josef Kokrment

Čp. 32 mají dolejší Kovářovi. – Tato chalupa bývala bez pozemků a postavil ji Jelínek, majitel statku čp. 5, a dal ji synovi Josefovi, který ji zase předal dceři, jež se provdala za Kofroně z Hrazánek. Pak ji koupil V. Kotrch, rolník čp. 5 a bydleli v ní jeho podruhově. Teprve Josef Pich ji prodal Frant. Krejčovi z čp. 14, který byl kovářem. Obec mu dala místa u hořejšího rybníka, kde si postavil kovářnu. Proto se tu říká od té doby u Kovářů. V r. 1911 vyhořel. Koupil pole na Plánovech a dostal příděl od Jednoty. Později koupil kousek zahrady hned vedle svého stavení od svého bratra, který se přizpůsobil k Tomšovům, a vystavěl tu novou stodolu. Za války sloužil beze zbraně u dragounů v Klatovech a vrátil se zdravý. – Ježto měl samé dcery, předal chalupu Marii, která se provdala za Josefa Kokrmenta ze Březí, který byl tesařem. Mají dvě malá děvčátka: Andělu a Marii. Nejmladší dcera kováře provdala se za Frant. Tůšu z Blehova, kde si koupili chalupu a asi 20 měr polí. Josefa zase sloužila několik let v Praze a provdala se tam za betonáře Hůlku. Jediná ze Zhoře je vdána pouze civilně na úřadě, k pohoršení skoro všech Zhořáků.

Čp. 33 „U Němečků“

nynější majitel

Vincenc Němeček

Čp. 33 mají Němečkovi. - Dříve patřovala tato chalupa k statku, na němž jsou dnes Brožovi. Majitel Kadoch ji prodal Josefu Houdovi z čp. 8, který ji zase prodal, protože byl bezdětný. Koupil ji obecní pastýř Jan Němeček a dal později svému synovi Vincencovi, který rozmnožil své pole o příděl u Jednoty a postavil si hned za stavením novou stodůlku. Měl několik dětí a jeho matka se dočkala toho, že je dnes už prababičkou. – Za války bojoval v Rusku, Srbsku a Itálii. V r. 1917 byl přeložen k 28. pluku do Lince a odešel na italskou frontu. Vrátil se zdravý. – Jeho bratr Josef bojoval na ruské frontě, kde byl zajat a vrátil se zdravý. Nějaký čas sloužil u sedláků ve Zhoři, pak ale odešel do Uhřetěvesi u Prahy, kde sloužil v cukrovaru, jsa pro svou svědomitost u svých pánů

velice oblíben. Když jednou jel časně ráno přes trať, narazil na něj vlak a roztrhal ho.

Čp. 34 „U Písařů“

Hospodaří tu vdova po Josefu Písaři.

Čp. 34 je u Písařů. – K chalupě patřil pouze trávník hned za stavením. Postavil ji majitel statku čp. 5, když chtěl prodati svůj statek. Pak ji koupil Frant. Kukač, rolník čp. 19 a dal své dceři, jejíž manžel Jan Krejča přikoupil za Vošicí pole od čp. 14 (od Zajíčkovy chalupy). Ovdověl a oženil se podruhé. Brzo ale sám zemřel a vdova prodala chalupu Josefu Písaři ze Zaluží, který koupil dále pole od Výšky. Za války bojoval na Černé Hoře, kde mu omrzly nohy a ruce tak, že v nemocnici v Plevlji zemřel. Zanechal tu vdovu a syna Františka. – Vdova po Janu Krejčovi známá pod jménem „stará Honzíčková“ tu měla vejminěk a její syn František Krejča odvedený 6.března 1917 k 29. zemskému pluku bojoval na ruské frontě. Vrátil se zdrav. – Písařka hospodaří dodnes. Když „stará Honzíčková“ zemřela, přestavěla úplně celé stavení a rozmnožila svá pole o příděl u Jednoty. Syn František pojal za manželku Annu Vanišovu z Vilasovy Lhoty u Petrovic, s níž má již několik dětí. Rozvážejí mléko v Milevsku od p. Boháče, velkostatkáře z Výšky. Ale chalupu nedostali dodnes.

Čp. 35 Cihelna na Výšce.

Majitel Josef Janda.

Čp. 35 má cihelna na Výšce, postavená v roce 1920 od Josefa Tomáška, majitele dvora. Bydlili tu cihláři, jichž se tu vystřídalo několik. Téměř každý rok byl tu jiný. Později nový majitel Josef Boháč prodal domek ten Josefu Jandovi z Blehova za 14.000 Kč a nechal mu k tomu pod domkem kousek louky – asi 10 arů.

Čp. 36

Čp. 36 postavil p. Boháč r 1922 jako byty pro své zaměstnance.

Tím jsem skončil popis jednotlivých statků a chalup v obci Zhoří a vyjmenoval většinou i jejich majitele, takže budeme mít nyní lepší přehled, a také mnohem lépe budeme rozumět jednotlivým událostem od dob nejstarších až po naše časy – pro poučení naše i těch, kdož přijdou teprve po nás.

Rok 1870.

Silnice z Milevska do Chyšek.

Asi roku 1870 stavěla se silnice z Milevska do Chyšek. Původně měla vésti na Zbislav, pak Skalicema a pod Brabčinu k nynější cihelně. Avšak zhořstí občané se proti tomu tuze bránili a vypravuje se, že někteří ozbrojeni různými klasky si dokonce počkali v lese Brabčině na inženýry, aby jim nabíli, až tam začnou silnici vyměřovat, a odvrátili je tak od úmyslu vésti silnici tímto směrem. Ale měření toho dne až k nim nepostoupilo a oni si to druhý den lépe rozmyslili. Svůj odpor vysvětlovali tím, že by se sem táhlo mnoho žebráků, světoběžců a všelijakých podezřelých lidí, jimž by byli jistě znepokojováni. Kdyby k tomu svolili, sami na sebe by si upletli metlu. Pak se báli i vojáků, kteří tudy několikrát prošli. – Ovšem, chybili tím a čeho se tehdy tolik obávali, tomu jsme se nevyhnuli ani my v dnešní době. Žebráci a různí, třeba i podezřelí lidé si najdou dnes cestu i do té nezapadlejší samoty.

Rok 1872.

Nové kříže.

V roce 1872 byly postaveny nákladem obce dva dřevěné kříže a sice jeden u Pancové zahrady na cestě do Zbislavi, byl v r. 1914 nahrazen železným, a druhý v Metlách na rozcestí cesty do Zhoře a silnice do Milevska, který byl zase nahrazen novým v r. 1930, a sice rodinou Hadáčkovou (U Čapků) ze Zaluží. Kříž tento byl postaven na druhé straně cesty, směrem k Hadáčkovým polím.

R. 1878.

Požár.

Dne 19. května r. 1878 uhodil blesk do stodoly Jana Melichara, rolníka čp. 16, kterou zapálil. Byl však veliký vítr od západu, který způsobil, že chytily všechny hospodářské budovy a oheň se rozšířil i na stavení Frant. Krejčí, kováře čp. 17 (hořejší Kovářovi) a Jana Pauknera, rolníka čp. 18. Vyhořela též kůlna Josefa Krejčí, hostinského čp. 28. K požáru dostavil se sbor dobrovolných hasičů z Milevska se stříkačkou.

R. 1879.

Kamenný kříž.

V roce 1879 dal postavit p. Frant. Novotný čp. 6 svým nákladem kamenný kříž, na němž je vyryt kalich s hostií, která svými paprsky září na všechny strany, a sice na rozcestí cesty do Blehova a Jednoty. Dnes vede k Blehovu již silnice, o níž se zmíním na patřičném místě.

Kaplička Nejsvětější Trojice.

Nějaký čas předtím postavil p. František Novotný též kapličku Nejsvětější Trojice v pahorku na Stráčích, kudy dnes vede cesta do Chyšek. Na prostřední svátek svatodušní a na Svatou Trojici chodívá sem z vesní kaple sv. Víta procesí, aby tu poprosili Boha za šťastnou sklizeň. V dřívějších dobách bývala na sv. Trojici též taneční zábava.

R. 1886.

Školní děti najdou zmrzlého muže.

V zimě roku 1886 byl nalezen dětmi, jdoucími ze zbislavské školy, ve Mlázích p. Ludvík Doubrava, rolník z Bratříkovic, zmrzlý. Šel na návštěvu ke svým příbuzným k Jandovům (Maříkovi) čp. 21, a na cestě od únavy při sněhové vánici a velkém mrazu zahynul. Byl odnesen Hynkem Pancem do Zbislavi, odkudž měl pohřeb do Milevska. V upomínku na to postavila tu rodina zemřelého kamenný kříž, při jehož svěcení šlo ze Zhoře procesí. Z toho ale vznikla mezi Zhořáky a Zbisláky mrzutost, protože i oni chtěli jít s procesím, a Zhořákům toto právo upírali. Dnes se tam říká „u dolejšího křížku“.

R. 1899.

Požár na Výšce.

Dne 7. září r. 1899 uhodil blesk na Výšce do ovčína. Nájemcem byl tehdy Josef Klouda. Při požáru shořelo mnoho sena, slámy, obilí, ale i polního náradí, z čehož vzešla veliká škoda. Požáru zúčastnili se hasiči z Malé Chýšky (dnes Chýšky), z Ratiboře, Květuše, Přeborova a Milevska se stříkačkami. Chyšecký sbor konal při požáru službu až do druhého dne dopoledne.

Nová stříkačka.

29. června téhož roku zakoupila obec na podnět p. Jana Pance čp. 2 dvoukolovou požární stříkačku za 360 zlatých (720 K).

Rok 1902.

Sbor dobrovolných hasičů.

Škola ve Zhoři

V červnu r. 1902 byl založen ve Zhoři Sbor dobrovolných hasičů. Obec zakoupila 15 výbrojů a část obleků do ohně. Ostatní si pořídili jednotliví hasiči sami. Největší zásluhu o založení měl řídící učitel ve Zbislavi Karel Kuchválek. Za něho přistavovala se ve Zbislavi škola, ale on útočil na Zhořáky, aby si postavili sami školu, že je tu pro ni mnohem výhodnější místo. Ale ti zase odepřeli. – Prvním velitelem hasičů byl Fr. Rejpal, jeho náměstek Josef Janoušek, starostou Sboru Josef Pich a jednatelem Alois Weiger. Starostou obce byl rolník Josef Paukner čp. 18.

R. 1903.

Požár.

Dne 14. června r. 1903 vypukl v 10 hodin večer z neznámé příčiny požár u Aloise Weigra čp. 21, a ihned se rozšířil na budovy p. Frant. Krejčí čp. 27 a Josefa Vošahlíka čp. 20. Oheň se nedal zdolat a tak zůstala p. Weigrovi pouze kůlna. Shořelo všecko obilí, stroje a mnoho zboží v krámě. Škoda byla značná a pojištění nepatrné. O vzniku požáru byly různé domněnky, z nichž nejodůvodněnější byla ta, že byl požár založen patrně ze msty. Bylo prý vidět utíkat někoho v ženských šatech po trávníkách dolů.

Prudká bouře
a krupobití.

19. července téhož roku strhla se nad širým okolím prudká bouře se strašným krupobitím. Kroupy velikosti holubího vejce zničily všechnu úrodu, takže byli hospodáři nuceni kupovat obilí nejen k setí, ale i na chleba. Mnoho ptáků, kteří se včas neukryli, bylo pobito v hnízdech a na větvích. U Kovářova a za lesem Kozínem ještě kroupy nepadaly, ale zde už bylo boží dopuštění, a u Dobřemělic a kolem Přeštěnice bylo nejhůře. Ve vyšších polohách sebrala voda všechnu zem s polí a odplavila ji, takže někde musili vozit na pole nejen zem, ale i kamení, aby jimi zaházeli hluboké jámy, způsobené strašlivou povodní. V noci na to přišla druhá bouře, při níž uhodil blesk do stavení p. V. Jandy ve Zbislavi (nyní zadní Jandovi), zabil p. Jandu, omráčil jeho manželku, ale nezapálil.

Smrt bleskem.

Špatné hospodaření.

Tehdy převzal statek u čp. 4 p. Josef Kašpar se svou manželkou Josefou, roz. Svatošovou z Rohozova, a od té chvíle ho stíhalo neštěstí za neštěstím: zemřel mu po svatbě otec, v létě kroupy potloukly [...], a dodnes vykládá dětem, jaké měl tehdy zlé začátky.

R. 1905.
Silnice v naší obci.

Z jara r. 1905 bylo započato se stavbou okresní silnice skrz obec Zhoř, která by spojovala chyšeckou s petrovickou. Stavěl ji okres za pomoci obce, která na ten účel věnovala část podpory, kterou obdržela po onom strašném krupobití r. 1903. Někteří věnovali pozemek (p. Josef Kašpar okraj své zahrady [?]) nebo zase pomáhali na stavbě vlastními silami, potahem i povozem.

zásluha o její
vybudování.

O vybudování silnice měl největší zásluhu p. Jan Panec, rolník čp. 2, který byl členem okresního výboru. Přes veliké překážky, které mu mnozí činili zúmyslně nebo z nevědomosti, vymohl přece tuto stavbu na tehdejším okresním starostovi p. JUDr. Bedřichovi, knížeti Schwarzenbergovi z Orlíka.

Odpor několika
jednotlivců a soudní dozvuky.

Největší odpor, a to ještě při stavbě silnice, kladl rolník František Kukač se svou manželkou Antonií, takže musil p. stavitel Beran z Milevska ostře zakročit. Silnicí získalo se nejen výhodné spojení, ale stala se ozdobou obce a dnes je pro Zhořáky nepostradatelnou. Současně byl vybudován právě dole v Potocích, kde odbočuje cesta ke mlýnu přes potok Smutný, obloukem klenutý kamenný most, protože v zimě tudy byla cesta pro jízdu úplně nemožná a také nebezpečná. –

Ukončení stavby.

Pro různé překážky protáhla se silnice až do roku 1908. Prvním jejím dozorcem byl p. Jan Panec a prvním cestářem p. Vincenc Němeček. Všichni občané dali pozemek ke stavbě silnice zdarma, pouze p. Hynek Kašpar dostal za louku v Potocích obecní louku u Zaluží.

V r. 1905 byla stavěna silnice až ke Kukačovům před hasičské skladiště, následujícího roku došla až k nynějšímu mostu v Potocích, a v r. 1907 pokračovala přes pozemky obce Březí až k Vartě.

Spor o zahradu
s p. Kukačem.

S Kukačem byl veden spor o jeho zahradu, přes níž měla být stavěna silnice, a došlo to až k Nejvyššímu soudu do Vídně, který rozhodl v jeho neprospěch. Závažná okolnost byla ta, že p. Kukač před tím smlouvu podepsal. Teď ale chtěl, aby silnice vedla za hospodu na Dražka. A tak se stavěla silnice přes Kukačovu zahradu za asistence četníka.

Náhrada.

Pan Kukač dostal náhradu 60.-K, na tehdejší poměry dosti velikou, ale ten ze vzdoru peníze nepřijal, a proto byly uloženy obecním výborem do deposita k okresnímu soudu v Milevsku. Kdy si p. Kukač peníze vyzvedl nevíme, ale někteří tvrdí, že jsou tam dodnes, a jiní zase, že už tam není nic, protože se musily z nich platit úroky, které by byly do dnešní doby ještě větší.

Mzda.

Na stavbu silnice platilo se dělníkům 1.-K, za potah 6.-K a za koňský 8.-K. Na stavbu silnice dohlížel tehdejší správce okresní silnice Jan Beran z Milevska, a vedoucími byli střídavě Jan Bočán, Jan Kothera a Fr. Dušek.

R. 1906.

Požár.

V roce 1906 vypukl z neznámé příčiny požár u Aloise Pešty, chalupníka na Výšce čp. 24, a shořelo celé stavení. Hašení zúčastnili se hasiči ze Zhoře, Ratiboře, Chyšek, Přeštěnice a Držkrajova.

R. 1907.

"Kniha pamětní".

Roku 1907 byla ve vsi postavena nová kaple a založena při ní „Kniha pamětní při nově postavené kapli ve Zhoři r. 1907“. O založení a posvěcení jejím stojí tam výslovně:

Nová kaple.

„Rok 1907 zapsán je nezničitelným písmem do paměti všeho občanstva naší milé osady Zhoři. Stalať se tohoto roku událost pro naši osadu tak mimořádné důležitosti, že plným právem zasluhuje, aby vepsána byla do této pamětní knihy, aby i podrobnosti této události zachovaly se pro věky příští.

Průběh stavby.

Tohoto roku totiž postavena byla v naší milé osadě Zhoři nová kaple v základě blahovolného rozhodnutí obecního výboru, kteréž stalo se v měsíci březnu. Aby usnesení to záhy uvedeno bylo ve skutek, počal starosta ihned jednati s tehdejším veledůstojným panem děkanem Vítem Runtem, kterýž byl zároveň požádán za svolení, by tato kaple zasvěcena byla jeho patronu sv. Vítu, a on sám aby vzal na se laskavě úkol protektora kaple. Veledůstojný pan děkan k oběmu se zřejmou radostí svolil. Ihned nato podána žádost k Jeho Milosti panu opatu kláštera Strahovského Methodu Zavoralovi, aby milostivě poskytl dříví, na stavbu kaple potřebného, z velkostatku klášterského, kteréžto žádosti Jeho Milost pan opat ochotně ráčil

J.M. opat Dr. M. Zavoral.

vyhověti. Poté svážen občanstvem ku stavbě potřebný materiál a v měsíci květnu položen základní kámen. Stavba pak dosti rychle pokračovala, takže koncem září jako úplně dohotovena mohla býti odevzdána svému posvátnému účeli. Chyběl toliko oltář, který věnovati slíbil protektor kaple veledůst. pan děkan Vít Runt. Bohužel nebylo mu souzeno, aby šlechetný svůj slib sám mohl splniti, neboť zemřel v době, kdy stavba chýlila se ku konci. Vykonavatelem jeho slibu stal se pak sám Jeho Milost pan opat Method Zavoral, kterýž na zakoupení oltáře zaslal obci 550 K. Dobrovolnými sbírkami a pravou křesťanskou obětavostí jednotlivců pořízeny byly do kaple: věčná lampa, svícny, křížová cesta, obrazy, zvonky atd., jakož i opraven a Tělem Pána Ježíše opatřen kamenný kříž stojící před kaplí. Rolník František Rejpal dal svým nákladem kapli pěkně vymalovati. Kalich pořízen nákladem rolníků Jana Pance, Josefa Picha a Františka Novotného. Mimo domácí občany přispěl též na stavbu kaple rolník František Barda z Blehova obnosem 50K.

Posvěcení kaple.

Pravým svátkem byl pro naši osadu den, kdy kaple byla vysvěcena. Bylo to v neděli dne 20. října 1907, na den „Posvěcení chrámu“. V týž den byla naše vesnička neobvykle vyzdobena dvěma branami a prapory. (Pozn. kronikáře: brány stály u Tezourových a Jechových). O 10. hodině přijel světitel veledůstojný pan děkan Anastáz Runza s velebným pánem Tomášem Trykarem, a byli přivedeni průvodem, jehož účastnily se školní dívky s učitelstvem (pozn.: řídící učitel K. Kuchválek a učitel Ladislav Nedvěd, který psal právě tyto zde citované řádky), družičky, sbory hasičské ze Zhoří a ze Zbislavi a obecní výbor ku kapli, načež vykonán posvátný akt svěcení a sloužena první mše svatá“. – Až sem vypisuji doslova popis svěcení ze zmíněné „Knihy pamětní“.

Účast na stavbě.

Na stavbu kaple přispívali rolníci všemi potahy a chalupníci zase svými silami. Stavbu prováděl Jan Beran, mistr zednický z Milevska. Starostou obce byl Josef Fučík, který měl také dozor při stavbě. Doběhl se tam podívat několikrát za den, ale vždy zašel do hospody, kde pil v domnění, že to obec zaplatí. Ale šenkýř si vše poctivě zapisoval a nakonec mu dal účet. Bylo toho hodně, a protože nechtěl platit, došlo to až k soudu, který ovšem rozhodl ve prospěch obce, a tak p. Fučík platil i za výlohy soudní, celkem 250 K. Padla na to celá kráva.

R. 1908.

Stromková slavnost.

V roce 1908 byl 26. duben pravým dětským svátkem. Ve Zhoří byla slavena na popud řídícího učitele ze Zbislavi stromková slavnost, při níž bylo zasazeno 10 lipových stromků u kaple, které věnovali někteří zhořští sedláci. Zároveň byla v kapli mše sv., při níž pan řídící Kuchválek hrál na harmonium, které zapůjčil obci zbislavský učitel Nedvěd.

„Kniha pamětní“ o tom píše následovně:

„Mimo školní děti účastnil se této slavnosti obecní výbor a hasičské sbory ze Zhoře a ze Zbislavi. Osada i tentokrát byla slavnostně vyzdobena branou z choje a prapory. O 10. hodině přiveden byl v průvodu velebný pán Tomáš Trykar do kaple, kdež konána mše sv. Po mši sv. pronesl velebný pán případnou řeč a po té přikročeno ku sázení stromků. Zasazeno bylo školními dětmi kolem kaple 10 lip. Při sázení pronášely děti vhodné průpovědi a hudba hrála rakouskou a českou národní hymnu.“

R. 1909.

Druhá stromková slavnost.

Za rok nato v r. 1909 byla pořádána druhá stromková slavnost, při níž školní děti zasadily na hrázi hořejšího rybníka dvanáct jilmových stromků, které věnoval p. Josef Sopek, rolník na odpočinku ve Zbislavi, a harmonium zapůjčil zase p. učitel L. Nedvěd ze Zbislavi.

Dva roky po vysvěcení kaple přijel sem (r. 1909) p. opat Zavoral a sloužil tu za p. Víta Runta mši sv.

„Kniha pamětní“ píše:

„Dne 25. července 1909 vyznamenána byla naše obec způsobem nad jiné významným. Dostalo se tohoto památného dne naší obci vzácné cti hostiti ve svých zdech Jeho Milost nejdůstojnějšího pana opata kláštera Strahovského P. Methoda Zavorala. Týž zavítal tohoto dne do naší obce, aby dle daného slibu sloužil tu mši svatou.“

Mše sv. opata

J.M. Dr. M. Zavorala.

Jeho uvítání.

K jeho důstojnému uvítání postaveny tu dvě brány, a to při vstupu silnice do osady a u kaple. Kolem deváté hodiny přijel J.M. pan opat s veledůstojným panem děkanem k první bráně, kde je očekával slavnostní průvod s hudbou. (Pozn.: V té chvíli se střílelo z hmoždířů, a sice v Hájku za Zajíčkovým). Vzácného hostě uvítal nejprve starosta obce krátkým proslovem, a pak družička Božena Fučíkova. Poté ubíral se průvod ke kapli, kdež uvítán byl J.M. pan opat opět družičkou, a to Annou Šimákovou (selskou dceruškou). Nato sloužil J.M. pan opat tichou mši sv., po níž promluvil k občanstvu, děkuje mu za srdečné přijetí a uvítání. Při této řeči vzpomněl dojemným způsobem zemřelého veledůstojného pana děkana Víta Runta, protektora naší kaple. Poté navštívil vzácný host starostu obce, kdež mu připraveno bylo občerstvení. Při této hostince hrála hudba. Zde zdržel se J.M. pan opat v přátelském rozhovoru až do 1. hodiny s poledne. Před odjezdem odevzdal starostovi peněžité dary pro místní chudé, sbor hasičů a hudbu. Obě družičky obdržely darem pěkné modlitební knížky, družičky v průvodu po obrázku.“

Podpis J.M. pana opata.

Tehdy se také J.M. pan opat podepsal do „Knihy pamětní“, z níž cituji tyto řádky.

Večer pak byla taneční zábava, při níž si jeden muzikant prorazil buben. Bylo to již pokračování odpolední zábavy.

Pak byly zakupovány různé menší věci, a sice, jak „Kniha pamětní“ praví, následující:

Posvátná roucha a nádoby.

„Pacifikál, obsahující ostatky sv. Klementa mučedníka, pořídil Frant. Krejča čp. 7 z milodarů, které dobrovolnou sbírkou získal, a prostřednictvím důstojného pana děkana milévského Anastáze Runzy sv. ostatky opatřil. Vlastním nákladem pořídil též oltářní zvonky.

Josef Janoušek pořídil vlastním nákladem věčnou lampu.

František Čunát čp. 8 ozdobiti dal vlastním nákladem kamenný kříž stojící před kaplí Tělem Pána Ježíše.

Mešní roucha.

Dvě mešní roucha daroval Jeho Milost, nejdůstojnější pan opat strahovský P. Method Zavoral.

Peněžité dary.

Větší peněžitou částkou přispěli pp.: Josef Šimák čp. 12, Josef Brouček čp. 11, Josef Paukner čp. 18 a Jan Paukner čp. 18. Z těchto dobrovolných peněžitých darů pořízeno mešní prádlo, konvičky, oltářní prostěradlo, antipendium a kropěnka s kropáčkem.

Avšak již následujícího měsíce po odjezdu J.M. pana opata, usnesla se obec Zhoř 17. srpna 1909 na tom, aby byl pan opat zvolen čestným občanem Zhoře.

Diplom čestného občanství J.M.
opata
Dr. M. Zavorala.

Diplom čestného občanství byl mu odevzdán vlastnoručně zhořskými občany, a sice deputací poslanou do Prahy dne 21. dubna 1910. V deputaci byl p. Fr. Čunát a Jan Panec čp. 2. J.M. nejdůstojnější pan opat Zavoral poslal opět 60.- K pro místní chudé.

Opis diplomu
a jeho doslovné
znění.

Opis diplomu:

„My: starosta, Rada a obecní zastupitelstvo obce Zhoře, přihlédajíce k tomu, že hodno, slušno a spravedlivo jest, aby mužům vysoce o obec zasloužilým prokazována byla úcta obecná, a nechtějíce, aby námi co v tom zameškáno, nýbrž snaživi jsouce ve všem dobrém, poctivém a chvalitebném za příkladem svých milých předků kráčeti: známo činíme tímto listem všem, že jsme ve svém shromáždění dne 17. srpna 1909

*Jeho Milost nejdůstojnějšího Pana, pana
P. Methoděje Zavorala*

*opata řeholních kanovníků řádu Premonstrátů na Strahově,
v Milevsku a na Sv. Kopečku u Olomouce, generálního
visitátora cirkarie rakouské, infulovaného preláta království
českého, stálého českého almužníka u dvora královského atd.,
atd.*

jednomyslně svým čestným občanem zvolili.

*Že tomu tak, stvrzujeme svými vlastnoručními podpisy a
přivěšujeme k tomuto listu naši větší obecní pečeť.*

*Dáno ve Zhoři léta Páně 1909 v úterý po Nanebevzetí Panny
Marie, jinak 17. srpna.“*

*František Čunát, starosta, Josef Šimák, radní, František Rejpal,
radní, František Krejča, Josef Pich, Alois Pešta, Jan Panec a
František Kukač.*

*Tím jsem skončil popis všech událostí vztahujících se ke stavbě
a posvěcení kaple sv. Víta.*

R. 1911.

Požár.

V únoru 1911 vypukl oheň na půdě p. Frant. Krejči, kováře čp. 32, právě když pekli chleba. Příčina ohně se nezjistila, ale mnozí usuzovali na to, že komín byl špatný. Byly i jiné domněnky. Dalo to mnoho práce, aby se oheň omezil jen na toto stavení a nerozšířil se na stavení Jechovo, kteří mají hned vedle kolnu. Cesta ze Zbislavi do Zhoře byla zavátá sněhem, a proto hasiči ze Zbislavi jeli sem se stříkačkou po polích a pak přes Pešků návoz do Peškového dvora, kde vyvrátili vrátka, která byla zavřená, ale hašení se již nezúčastnili.

Druhý požár.

V dubnu téhož roku v 10 hodin večer vypukl oheň ve stodole p. Josefa Pflagra, mlynáře čp. 30, ale shořela pouze stodola s mlátičkou. Ostatní budovy zachránili hasiči a lidé ze Zhoře. Z jiných obcí nebyl přítomen nikdo. Příčina požáru se nedala zjistit.

R. 1914.

Svěcení kříže.

Tam, kde říkáme dnes u Pancového křížku, stával dříve dřevěný kříž, nyní duchem času už sešlý, a proto p. Fr. Novotný, rolník čp. 6 ze Zhoře, daroval sem kříž nový, který byl posvěcen 8. listopadu 1914. Stromky k němu daroval Josef Sopek, výměnkář ze Zbislavi. U Pichů čekal průvod na pana děkana Tobiáše Stacha a kaplana Chrysostoma Boušku (známého ze světové války u 102. ppl. „Honza Bábinej“ podle písničky „Já jsem Honza Bábinej, já už nebudu jinej“, kterou svým vojákům tak rád zpíval). Zde přivítala je družička Anežka Kašparová, která dala p. děkanovi kytici. Pak vítal děkana p. starosta obce Frant. Čunát, načež se ubíral průvod ke kříži, kde jej zase uvítala družička Marie Krejčová ze Zhoře čp. 32 (dolejší Kovářovi). Nato šel průvod do kaple, kde bylo požehnání, po němž p. děkan poděkoval všem dárcům. Po slavnosti byla „malá hostinka“, jak říkával p. řídící ze Zbislavi Karel Kuchválek, který také napsal o tomto několik slov do „Knihy pamětní“, zde již citované, z níž čerpám.

Světová válka.

Nejvíce zpráv zachovalo se nám ze světové války 1914-1918, jíž se zúčastnili všichni Zhořáci, kdo jen byli zbraně schopní, a to svobodní i ženatí, majíce doma několik dětí. Někteří se již nevrátili, a jiní se zas vrátili jako váleční invalidé. Všichni však vzpomínají na tuto dobu jako na dobu plnou bídy, hladu, utrpení a strádání.

Před válkou.

Dne 28. června 1914 došla zpráva, že byl v Sarajevu zastřelen arcivévoda Fr. Ferdinand se svou chotí. Hned nato proskakovaly mezi lidem různé zprávy, že bude v Srbsku válka. Lidé tomu nevěřili, ale zatím se stahovaly nad celou Evropou i ostatním světem zlověstné mraky věštící válku, vraždění, různé nemoce, hlad a mor s tím spojené. Nikdo netušil, že to bude jedna z nejhroznějších válek, válka světová.

Ultimatum.

Konečně Rakousko podalo 25. července Srbsku ultimatum, což ale Srbsko nemohlo přijmout, protože přijetím podmínek bylo by Srbsko úplně zničeno. A tak ještě téhož dne byla vyhlášena mobilisace, a to všech záložníků do 36 let. Vyhlášky ty byly již nalepeny v Milevsku, a z okresního hejtmanství byli rozesíláni poslové do jednotlivých vesnic.

Zděšení lidí.

Do naší vsi došly vyhlášky v neděli odpoledne, ale lidé už věděli vše a bylo to veliké zděšení. Všichni byli rozrušeni, a zvláště tam, kde odcházel otec a živitel rodiny. Všude bylo plno pláče a nářku a obec byla rozrušena tak, že vyvěšené vyhlášky byly do rána strhány a zašlapány do bláta. Pan Ant. Panec jich sám několik strhl.

První řady těch, kdož odcházeli na bojiště.

Když rukovali záložníci, vypadalo to jako o pohřbu. Všude bylo smutné loučení s přáním, aby se brzy vrátili. Slzy stály v očích i těm, jichž se to netýkalo. To byl teprve začátek a nikdo nevěděl, jak to bude trvat dál.

Život ve vsi

Než práce na polích bylo plno, a tak se hladina rozvířené vesničky pomalu uklidňovala. Pouze po novinách byl veliký shon a listonoš byl denně očekáván s velikým napětím a s ještě větší zvědavostí. V tehdejší době to byl pan Kypet.

Další řady odvedených.

Brzy nato následovala druhá výzva, a sice do 42 let. Současně nastupovali rekruti odvedení zjara 1914. Na konci prosince byly odvody do 36 let, v březnu pak odvody mladíků od 18 do 20 let. Pak následovaly domobranecké přehlídky do 50 let, a tak se to střídalo několikrát do roka. Doma zůstaly pouze děti, ženy a starci. Jak šlo hospodářství na statcích, těžko se vypisuje. Ženy samy oraly, jezdily a sely, a děti s výměnkáři jim pomáhali. Některé pole zůstalo ležet úhorem, protože ženy na to prostě nestačily. Následky toho se dostavily brzy. Úroda byla rok od roku slabší a bídňější. Počal se objevovat nedostatek. Stát požadoval obilí a dobytek na zásobování měst a vojska. Na vesnicích byly konány rekvisice na dobytek, obilí, seno, slámu a brambory. Ti, kteří rekvírovali, byli mnohdy nesvědomití a hleděli při tom zbohatnouti.

Ve mlýně.

Obilí se vozilo do mlýna pouze na lístky. Každou chvíli byla ve mlýně prohlídka, a všechno, na co nebyl lístek, bylo zabaveno a dotyční nedostali za to vůbec nic. Ještě musili zaplatit pokutu. Několikrát do roka byl konán soupis obilí a sklizně vůbec. Spotřeba domácího chleba byla vykazována stále menší. Rodiny musily se omezovat i na jídle, a tak nastal na vesnicích hlad.

Těžký život.

Na dobytek i obilí byly stanoveny maximální ceny a nikdo nesměl draze prodávat. Později se nesmělo vůbec nic prodávat. Všechno přebytečné sebraly rekvisice, a zaplatily za to tuze málo. V městech byli lidé na tom hůře. Vyživovací lístky sice dostali, ale když šli pro chléb, stály tam už celé fronty jiných lidí a oni nedostali nic. Bouřili se a reptali, takže musili zakročít policajti. A hlad byl stále větší.

Bída a hlad.

Přesto si lidé na vesnicích mohli přece něco schovat, obyčejně pod podlahu nebo někam do země. Proto přicházelo do vesnic hodně lidí z měst, často i vzdělaných a vysoce postavených, a kupovali mouku, obilí, hrách, brambory a vůbec vše, co potřebovali k jídlu. Někde musili draze zaplatit, jindy dávali za jídlo látku nebo tabák, po němž byla veliká poptávka. Tím se rozmohlo tzv. keřasování, které bylo všemožně trestáno, a mnohý jedině tímto způsobem za války zbohatnul.

Keřasování.

Toto keřasování kvetlo zejména ve mlýnech, a to tak, že do mlýnů chodili lidé s bařohy na zádech houfně. Mnohdy mlynář prodal i semleté obilí lidem, kterým pak řekl, že to "erár" sebral. Nedal ovšem za to nikomu nic. Následek byl, že většina mlynářů nepoctivě zbohatla.

Peníze.

Peněz bylo vydáno takové množství, že jim lid přezdíval "úplavice". Drobných a kovových peněz však nebylo, a proto vydávaly peněžní ústavy tzv. poukázky na 1K nebo 20, 10 h, jichž se pak používalo při placení.

Podpory.

Rodinám, jejichž živitel byl ve válce, vyplácel stát často tolik peněz, že některá žena o návrat svého muže ani nestála.

Ve škole.

Ve školách bylo málo učitelů, a tak i ve zbislavské škole, k níž patříme, zůstal pouze starý učitel Kuchválek, který vyučoval vobou třídách, a to tak, že první třída měla týdně třikrát školu, druhá dvakrát, a ve čtvrtek se nevyučovalo. Byl svědomitý ve svých povinnostech, nabádal k trpělivosti, dodával naději na lepší budoucnost a předpovídal šťastný konec války. Dodnes lidé rádi vzpomínají na jeho slova "Už bude konec". Byl jim tehdy opravdu dobrým rádčem a těžitelem.

Zajatí Rusové.

Následkem nedostatku pracovních sil byli na požádání posláni sedlákům nebo opuštěným selkám na výpomoc zajatí Rusové. Ve dvoře na Výšce jich bylo osm. Ve volných chvílích [chodili?] po okolních vesnicích a prodávali slaměné pantofle a žíněné prstýnky. Lidé jim nevěřili, ale brzy se s nimi spřátelili a dávali jim svou přízeň různým způsobem najevo. Nebylo tudíž divu, že se jim odtud nechtělo a několik se jich tu oženilo.

Válečné půjčky.

Během války byly vypisovány válečné půjčky a sice pětkrát, na něž zpočátku upisovali lidé zámožnější a ti, kteří chtěli dostat nějakou dovolenou, protože by se jinak domů nedostali. Jestliže ale upsal válečnou půjčku, dostal se domů hned. Později byly nucené.

Jak se žilo? Různé náhražky.

I ve Zhoří bylo plno bídy. Pro petroleu chodili jsme na lístky až do Chyšek. Tabák si pěstovali lidé doma sami a upravovali různým způsobem. Šatstvo a prádlo dostali pouze za chleba, mouku a vůbec jen za živobytí. Šátky na hlavu, ale i šaty mužské byly vyráběny z papíru, a proto lidé nosili raději těžké kalhoty z domácího prádla. I vojáci měli šaty z kopřiv. Ve zbislavské škole sbíraly děti jahodíní a jiné rostliny, a děvčata zase "cupovala" ze starých zbytečných šátků a různých látek, prý vojákům na rány. Ale i potraviny byly různě nahražovány. Jestliže u tabáku byla všude známá tak zv. náhražka a kouřilo-li se listí z různých stromů, vyrábělo se pivo zase z pejru, a to ještě po převratě.

Přeložení českých pluků.

Protože lidé proti válce a proti vládě reptali, byly hned v r. 1915 všechny české pluky přeloženy do Uher nebo do německého území. Bylo mezi nimi i několik Zhořáků. Na jejich místo přišly sem pluky německé a maďarské. Tak pěší pluk 102 z Benešova byl přeložen do Beges-Čaby do Uher. Bylo mezi nimi hodně vojáků zvláště z milevského kraje. Tím se ovšem jejich poměry velice zhoršily. Veškeré důvěrnější dopisování bylo znemožněno. Když pak docházely zprávy o vítězstvích rakouského vojska, byly na rozkaz hejtmanů pořádány slavnosti, a ve všech vesnicích se muselo vyzvánět. Lid ale potají nadával a proklínal císaře. Veřejně se však báli promluvit, protože jeden druhému nevěřil. Doba byla velice vážná a každý, byť jen malý odpor byl přísně trestán. A poměry byly stále horší. I rakouské vojsko mělo veliké ztráty. A v této válce zahynulo několik Zhořáků.

Oběti války.

Na srbské frontě padl Jan Panec, čp. 1, Frant. Pešta, syn chalupníka na Výšce čp.24, Josef Písař, chalupník čp. 34 a Josef Pfleger, syn mlynáře čp. 30.

Na italské frontě byli zajatí Fr. Pich, Čeněk Šimák a Josef Krejča (dnes četníkem na Slovensku), na ruské frontě Josef Kofroň (po převratě finančním úředníkem v Bratislavě a dnes mlynářem ve Zhoří), Fr. Pich ml. a Josef Novotný čp. 6 (dnešní staniční mistr v Čes. Krumlově), dále Josef Panec čp. 1, Vojtěch Fučík čp. 3, Jan Brouček čp. 11 a Josef Němeček.

Legionáři.

Jako legionáři se vrátili Josef Kofroň, Josef Krejča, Čeněk Šimák a Fr. Pich. Jak invalida Čeněk Šimák a jeho bratr František, dále jako lehký invalida Frant. Kukač.

Celkem jich padlo na bojišti šest, jako invalidé se vrátili tři. Sedm jich bylo zajato v Rusku, tři v Itálii. Legionáři byli jeden ruský a tři italské.

Vzpomínky dneška.

Ještě dnes vypravují o válečných hrůzách v bojích a o hladu, kdy třebas dlouhou dobu nejedli a ani nemohli, protože je nepřítel pronásledoval nebo nebylo co uvařit. Jindy zase musili býti pod širým nebem za velikých dešťů nebo třesnutých mrazů.

Válečná pošta.

Mohly se jim sice posílat do pole balíčky do 200 gr. Jako vzorek bez ceny, aby se nemusilo od nich platit, ale veliké množství se jich ztratilo obyčejně ještě dříve, než došly na místo. Jako dopisy se mohly posílat pouze koresp. lístky s označením "Feldpost N^o...". Že i ty byly zadržovány, byla příčina ta, že nejeden voják si posteskl na špatné zásobování vojska, takže tito umírali později více hladem než na frontách.

Obrazy.

Po vesnicích chodili různí prodavači obrazů císaře a jeho choti, tvrdíce, že tak činí na rozkaz hejtmanství, a proto si je lidé kupovali. Málokdo je však vyvěsil. Vzniklo z toho pořekadlo "Kup si císaře, nebude". A také nebylo.

Smrt Frant. Josefa

Když došla do Zhoře zpráva o úmrtí císaře Františka Josefa, musily být vyvěšeny v každém stavení smuteční prapory, a sice po dobu 8 dní. Lid nemaje prapory, přivazoval na tyčky černé šátky nebo zástěry, a někde byly též povlaky z deštníků. Právě prapory byly pouze u Weigrů a u starosty Čunáta. Ostatní byla pouhá komedie a místo zármutku všeobecná legrace. Tehdejší četnický strážmistr p. Josef Novák z Chyšek měl rozkaz, aby se o tom přesvědčil. Skutečně také chodil s vážnou tváří, s notesem a tužkou v ruce od čísla k číslu a dělal přehlídku. Bylo na něm vidět, že se přemáhal, aby se nedal do smíchu, ale prapor tu visel a on s tím vážně a úředně souhlasil. Co si však myslel, věděl on sám.

Předválečné ceny.

Předválečné ceny byly: 100 kg pšenice 16-18 K, žita 12-14 K, ječmene 14-16 K, ovsa 10-12 K, hráchu 16-20 K. Máslo 1kg 1.20-1.60, tvarohu 30-35 h, kopa vajec 1.60 až 2.40 K, pár holoubat 3{?}.60 K.

Čeledínovi se platilo ročně 80-100 K, služce 60-75 K, zedníkovi denně 1.60-2 K, nádeníkům 1-1.20 K.

Cajkové šaty stály 8-10 K, štofové 15-25 K, klobouk 2-2.50 K, košile 1.60-2 K, sváteční 2-2.80 K. Pivo na vesnici se prodávalo za 20-22 h, ve městě za 22-24 h.

Řemeslníci při stavbě domu byli živeni, ale pracovali od východu do západu slunce. Ráno dostávali 1/4 l bílé kořalky, o něco později snídani, ke svačině zase 1/4 l kořalky, oběd, svačinu a večeři. Na konec stavby dostal každý tolik, kolik vypil. To znamenalo opít se až do němoty.

28. říjen 1918.

A pak přišel 28. říjen 1918! Lidé, ačkoliv čekali nějaký převrat, přece nechtěli tak veliké změně uvěřit. A pak byl jásot po celé vesnici. 28. říjen slavil se tu různým způsobem. Nejvíce dávali najevo svou radost ti, kteří měli někoho ve válce, a pak všichni mladí. Chodili po návsi a zpívali různé písně, jako "Hej, Slované!", "Šestého července" a jiné. Když ale se vrátili ostatní z vojny, byla radost bez konce.

R. 1919.
Kolkování peněz.

Roku 1919 bylo kolkování peněz. Každý musil všechny papírové peníze dát okolkovat. Polovinu dostal zpět a na druhou dostal stvrzenku, jež byla vyplacena teprve po čase, po zaplacení všech poplatků. Každý musil přihlásit i všechny spořitelní knížky, nechat je potvrdit, zaplatit dávku z majetku a teprve potom si mohl peníze vybrat, dříve mu vydány nebyly.

R. 1925
Věnování stromků

Zjara 1925 vysázel a věnoval p. Antonín Panec čp. 2 dvanáct krásných klenkových stromků u dolejšího rybníka. Dnes jsou pěknou ozdobou na hrázi a kolem silnice.

Autobusová zastávka.

Snad téhož roku byla zřízena autobusová trať z Milevska do Heřmaniček pro poštovní autobusy, jichž i Zhořáci často používají při svých cestách do Milevska.

R. 1926.
Zakládání lesa.

V roce 1926 byla vysázena stráň u mlynáře a zadní Porostlice borovým lesem. Zároveň byla vysázena i obecní pastviště za mlynářem, a pak okolo potoka při cestě od mlynáře na Babina.

R. 1929.
Strašná bouře a divoká vichřice.

Dne 4. července 1929, po velikém parnu, strhla se nad velkou částí naší republiky krutá bouře s divokým větrem a kroupami spojenými s průtrží mračen. Vítr shazoval tašky se střech, vytrhával došky, vyvracel i kořeny s celými korunami stromů zvláště u silnic a pak v lesích. Převracel nejen plné a zatěžkané fůry sena, ale ani člověk si nebyl jist svým životem, aby ho snad prudký vítr neudusil. Obloha měla tehdy zvláštní červenožlutou barvu, jako by se peklo otvíralo. Škody byly veliké, zvláště v lesích, a kroupy poničily asi čtvrtinu obilí.

R. 1930.
Okřskové hasičské cvičení

V roce 1930 se konalo ve Zhoři veřejné okřskové hasičské cvičení. Počasí bylo krásné, a proto i sjezd se znamenitě vydařil. Cvičení se stříkačkou na návsi a sekerkama na Petráňově zahradě zúčastnilo se pět sborů se 44 členy a se stříkačkami, mimo to ještě osm sborů bez stříkaček. Celkem tu bylo 127 hasičů a velké množství diváků, kteří se potom zúčastnili taneční zábavy na Petráňově zahradě a večer v hostinci. Při této zábavě byla tu též sestra ženy hajného z Hejku. Šla si naposled zatančit a zasmát se, aby se hned poté doma zastřelila z nešťastné lásky. Nutno podotknout ještě, že po cvičení promluvil k lidu župní starosta hasičů Josef Malý z Milevska.

(pokr.)